

Pred kongresom sindikatov

Še dober mesec nas loči od 9. kongresa zveze sindikatov Slovenije, ki bo to pot v Mariboru.

Velika predkongresna dejavnost v kakih 6.000 osnovnih organizacijah zveze sindikatov Slovenije, ki šteje preko 700.000 delavcev, nam dovolj zgovorno priča tako o predkongresnih aktivnostih naših sindikatov kot tudi o njihovi angažiranosti za nadaljnjo preobrazbo naših samoupravnih socialističnih odnosov.

Že doslej in v bodoče je zagotovo najpomembnejše tisto delovanje sindikata, ki ga označujemo kot uresničevanje ustave in uresničevanje ustavnega samoupravnega položaja delavcev v združenem delu in občani. Potem je tu Zakon o združenem delu, ki je sam posebej obvezal sindikat za celo vrsto družbenih aktivnosti in uresničevanje samoupravnega družbeno-ekonomskega položaja delavcev.

Veliko naporov in prizadevanj je sindikat vložil tudi v uveljavljanje delegatskega sistema, ki je prav tako sindikatu naložil nove naloge pri usposabljanju novih delegatov za odločanje. Hkrati pa je bil tudi sindikat organiziran po novem delegatskem sistemu.

Temeljni smoter in prizadevanja organiziranosti in delovanja našega sindikata je, kako organizirati sindikat v delavski bazi, kako narediti sindikat zares delavski in delavčev politično organizacijo, ki deluje predvsem med delavci in za katere so razni organi in forumi le oblike, ki naj bi pospeševale funkcijo sindikata med delavci. Temeljni pogoj za to je, da se sindikat močnejše ukorenini znotraj delavskega razreda v delavčevem okolju in da tukaj deluje osnovna organizacija sindikata. Kajti tako množična organizacija kot je sindikat ima sama po sebi bistvo delovanja v bazi. Tako so se med kongresoma že zelo močno uveljavile v svojih sredinah osnovne organizacije sindikatov. Vendar šele z uveljavljanjem TOZD in samoupravnih delovnih skupnosti je sindikat pridobil precej veljave in elementarno podlago. Napredek v tem smislu je zelo očiten: danes so osnovne organizacije sindikata temelj delovanja našega sindikata.

O tem in še o mnogih drugih problemih bodo na kongresu spregovorili delegati in s tem potrdili dejansko stanje in delovanje sindikalnih organizacij, hkrati pa bodo sprejeli sklepe in smernice za naprej, saj stojijo pred sindikati, kot tudi pred drugimi našimi družbeno-političnimi organizacijami še številne in pomembne naloge za hitrejši in boljši razvoj našega samoupravnega družbenega sistema in za preobrazbo družbeno-ekonomskih odnosov na podlagi nove ustave in Zakona o združenem delu.

D. Ž.

KONFERENCA SINDIKATA IN POKROVITELJSTVO

V sredo, 20. tega meseca, je bil razširjeni sestanek IO KOOS SOZD Iskra, na katerem je predsednik IO Jože Čebela najprej podal obširnejšo informacijo o razlogih za preložitve letne konference sindikata SOZD ter dogovor za ponoven sklic. Naš sindikat se je znašel v neprijetni vlogi, ko je bilo treba dva dni pred napovedano

letno konferenco skrbno in vestno pripravili in poprej prediskutirali tudi z ustreznimi činitelji, da bi letna konferenca omenjene dokumente potrdila in sprejela.

V 2. točki dnevnega reda je član poslovnega kolegija SOZD Iskra Boštjan Barborič obširneje obrazložil pobudo, da naj bi Iskra prevzela po-

Pobudo za pokroviteljstvo košarkarskemu klubu Olimpija s strani našega SOZD Iskra je obravnaval tudi poslovodni kolegij in jo sklenil predlagati v potrditev tudi IO KOOS in DS SOZD. V imenu poslovodnega kolegija je na sestanku IO KOOS spregovoril Boštjan Barborič, ki je dejal: „Poslovodni kolegij je sklenil pobudo Olimpije priporočiti delavskemu svetu, naj Iskra prevzame pokroviteljstvo Olimpije (sedaj Bresta), ki naj bi že v jesenski tekmovalni sezoni nastopala pod imenom Iskra Olimpija. Razlog za tako odločitev poslovodnega kolegija SOZD sloni na že splošno sprejeti ugotovitvi, da je nadaljnji hitri razvoj Iskre čedalje bolj odvisen od naše izvozne ekspanzije. To pomeni, da moramo okrepiti tudi našo propagandno dejavnost v tujini in s tem okrepiti našo navzočnost v svetovni javnosti. Ob iskanju ustreznih oblik naše propagandne dejavnosti, predvsem tako imenovane institucionalne propagande, se do neke mere zgledujemo pri podobnih velikih organizacijah in preizkušenih oblikah, med katere sodi tudi pokroviteljstvo nad vrhovnimi športnimi klubi ali društvi. V tem konkretnem primeru, ko gre za Olimpijo, sodi poslovodni kolegij, da gre za ženitev dveh enakovrednih partnerjev. Jugoslovanska košarka na sploh, prav tako pa tudi Olimpija, uživata nesporen ugled v svetu in z razliko od ostalih športov že desetletja vzdržujeta solidno formo — pri njih ni opazno tako nihanje kvalitete kot se to dogaja pri ostalih vrhunskih športih. Pri tem so za nas seveda prvenstveno pomembna redna mednarodna srečanja, v katerih sodeluje in bo sodelovala Olimpija. Zato poslovodni kolegij meni, da lahko Olimpija istčasno dostojno zastopa tudi ugled Iskre in nastopa pod njenim imenom.

Obenem sodimo, da je Iskra glede na svoj pomen in težo v slovenskem in jugoslovanskem prostoru dolžna dati svoj direkten prispevek k razvoju enega vrhunskih športov in se v duhu ustave ter Zakona o združenem delu neposredno povezati; hkrati pa bi morala taka povezava prispevati tudi k širjenju in krepitvi športne dejavnosti v sami Iskri, saj nam v tem pogledu lahko Olimpijini strokovnjaki in športniki nudijo dragoceno pomoč.

Sicer pa je tudi Izvršni odbor KOOS ta predlog na svoji seji obravnaval, ga podprl in predlagal tudi delavskemu svetu SOZD Iskra, da sprejme pozitivno odločitev.“

letno konferenco, konferenco predstaviti. Vzroki za prestavitev konference so vsekakor bili v mnenju predsedstva sindikatov Slovenije, da naši sindikalni dokumenti, predloženi za konferenco, niso v polnem soglasju z osnutkom, oziroma predlogom statuta slovenskih sindikatov. V tem smislu bodo naše sindikalne dokumente za

kroviteljstvo nad košarkarskim klubom „Brest“ oziroma bivšo Olimpijo. (Obrazložitev te pobude objavljamo posebej.) Na seji so pobudo o pokroviteljstvu podprli in se zavezali, da bodo o tem razpravljali v svojih sredinah kot tudi s svojimi delegati v delavskem svetu SOZD Iskra.

D. Ž.

BLIŽA SE 11. DECEMBER!

V četrtek, 14. tega meseca, je bil sestanek sekretarjev in pravnikov delovnih organizacij SOZD Iskra, ki ga je vodil v. d. generalni sekretar SOZD Iskra Pavle Gantar. Na dnevnem redu je bila obravnava delovnega osnutka statuta SOZD Iskra ter obravnava delovnega osnutka samoupravnega sporazuma o organizaciji, delu in poslovanju notranje arbitraže v SOZD Iskra.

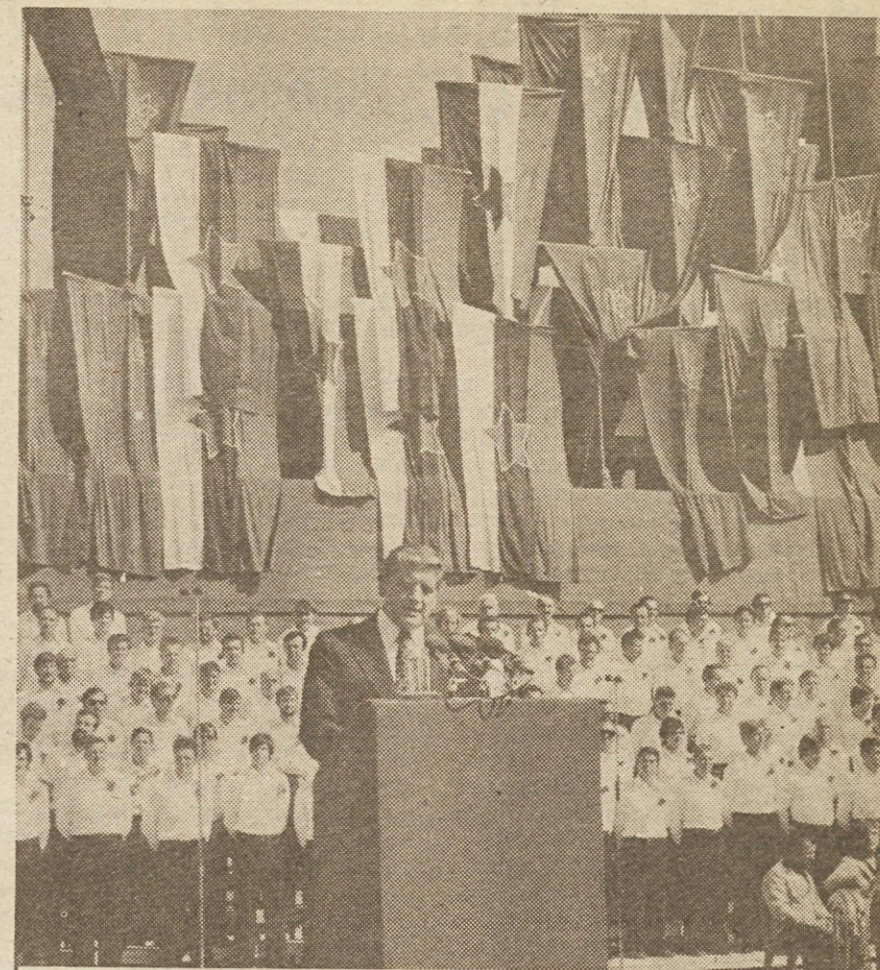
V uvodu je Pavle Gantar obrazložil minimalni program postopka usklajevanja osnovnih aktov v vsej SOZD Iskra z Zakonom o združenem delu. V njem je sekretarje in pravnike naših delovnih organizacij opozoril na sporočilo predsedstva SRS, izdano pred počitnicami glede izvajanja in usklajevanja aktov z Zakonom o združenem delu, kar je potrebno izvesti do 11. decembra. Opozoril je na resnost zadeve, kajti do omenjenega datuma nas ločijo komaj še trije polni meseci in da v tem času zato lahko še marsikaj storimo. Poudaril je tudi pripravljenost SOZD oz. pravnih služb pomagati, tako delovnim organizacijam, kot TOZD. Glede temeljnih planov v TOZD je Pavle Gantar opozoril, da je za pripravo omenjenih planov dovolj elementov v že sprejetem zveznem zakonu o družbenem planiranju in zato ni treba čakati na sprejetje ustreznega republiškega zakona.

Ko se je vprašal, kaj bo po 11. decembru, pa je zelo jasno opozoril, da lahko pride do različnih neprijetnosti, če ne bo vse storjeno in, da se nikakor ne smemo zanašati na kako podaljšanje rokov za izvajanje, oz. usklajevanje omenjenih osnovnih aktov.

Ob koncu svojega izvajanja je Pavle Gantar omenil tudi organizacijo seminarja za vse tiste, ki se ukvarjajo s pripravami kataloga del, oz. opravil, zelo toplo pa je priporočil zbranim, naj svoje akte predhodno preverijo in verificirajo pri pravobranilcih družbenega samoupravljanja in predsednikih okrožnih gospodarskih sodišč, da bi ob registraciji ne prihajalo do neljubih zavrnitev in težav.

Ko so zbrani obravnavali delovni osnutek statuta SOZD Iskra, so bili mnenja, da je morda v nekem smislu preobširen in, da bi ga veljalo skrajšati v tem smislu, da bi vanj ne ponavljali, ali pa prenašali členov, ki so že zapisani in celo sprejeti v drugih samoupravnih temeljnih aktih.

Delovni osnutek statuta SOZD Iskra je v bistvu popolnoma nov statut, kajti zadnjega so sprejeli 1963. leta. Vanj so sestavljali sprejeli nekaj členov iz starega statuta, v ostalem pa so se ravnali po Zakonu o združenem delu, ki sicer niti z besedo ne omenja statuta SOZD, nekaj besed je posvečenih statutom DO, medtem ko zakon statute TOZD zelo podrobno obdeluje in razlaga. Pri tem so sestavljali pač uporabili analogijo s tolma-

V Komnu na Krasu je bila v nedeljo, 17. septembra osrednja slovesnost ob 35-letnici priključitve Slovenskega Primorja in vseh anektiranih delov Slovenije k svobodni Sloveniji v demokratični Jugoslaviji. Na proslavi, katere se je udeležilo preko 50.000 ljudi, med njimi tudi številni iz zamejstva, je imel slavnostni govor predsednik Izvršnega sveta skupščine SRS dr. Anton Vratuša. S slavnosti v Komnu so poslali pozdravni pismi predsedniku Titu in Edvardu Kardelju. Po slavnostnem govoru je nastopilo 600 pevcev primorskih pevskih društev, ki so ob spremljavi godbe na pihala odlično zapeli vrsto partizanskih pesmi. Na sliki: slavnostni govornik dr. Anton Vratuša med govorom.

Iskra — Olimpija: skupno zagotavljanje kvalitete

Že to, da se najvišji predstavnik Republiške skupščine osebno zanima za telesno kulturo in šport, je dokaz za to, kako velik pomen tudi najodgovornejši družbeno-politični funkcionarji pripisujejo vlogi telesne kulture in športa. Po drugi strani pa je prav dejstvo, da se je naš vodilni košarkarski klub Olimpija odločil, da zaprosi za pokroviteljstvo prav SOZD Iskra, dokaz velikega ugleda in zaledja naše Iskre. Sicer pa je o tej vzajemni povezavi več spregovoril za naše glasilo predsednik Skupščine SRS in predsednik košarkarskega kluba Olimpija tovariš Milan Kučan.

Zakaj se je Olimpija odločila, da izbere SOZD „Iskra“ za pokrovitelja?

Košarkarski klub „Brest“, nekdanja Olimpija je košarkarski kolektiv z dolgoletno in uspešno tradicijo. Zrasel je iz poveljne „enotnosti“ in kasneje ASK. Povezoval je v tekmovalnih vrstah in med svojimi privrenci študente, delavce, dijaško mladino in ustvaril čvrst, tesno povezan športni kolektiv, ki ga njegovi športni dosežki uvrščajo med enega najuspešnejših v naši republiki. Poznano je, da je v zelo kvalitetnem in zahtevnem tekmovalju v jugoslovanski prvi zvezni ligi osvojil več prvenstev, da je bil uspešen v pokalnih tekmovaljih in da se je dobro odrezal tudi v mednarodnih tekmovaljih in nastopih. In kar je morda še pomembnejše, te uspehe je dosegel z igralci, ki so bili tudi dobri študentje in ki so danes dobri, uveljavljeni in cenjeni delavci v mnogih delovnih organizacijah oz. skupnostih.

Zadnja leta je klub nastopal s spremenljivo srečo. Tudi v njem so se zrodile neurejene razmere v slovenskem in jugoslovanskem športu sploh, ki ga je zlasti po letu 1970 močno nagrizel svojevrsten liberalizem in prakticizem. To je bilo hlastanje za zunanjim uspehom za vsako ceno, brez temeljitega in načrtnega dela in ob skoraj popolnem zanemarjanju načel človeške in športne etike. Vzgojo športnikov — tekmovalcev je

čenjem statuta TOZD v Zakonu o združenem delu.

Podobno so obravnavali tudi delovni osnutek samoupravnega sporazuma o organizaciji, delu in poslovanju notranje arbitraže v SOZD Iskra.

Ob koncu sestanka so ugotovili, da je treba posebno pozornost posvetiti tudi načinu sprejemanja samoupravnih aktov, saj imajo, na primer, sodniki okrožnih gospodarskih sodišč svoje tolmačenje, kako sprejemati samoupravne akte in so zato še enkrat opozorili, da je treba v tem smislu predhodno prav pri njih in pravobranilcih družbenega samoupravljanja verificirati ustrezne samoupravne akte.

D. Ž.

Predsednik skupščine SRS - Milan Kučan.

zamenjevalo nakupovanje igralcev, športno borbo na igriščih pa kupovanje rezultatov oz. njihovo izsiljevanje za zeleno mizo. Te razmere so bile že dostikrat ožigosane, žal ne vselej uspešno in so zato dobro poznane. Temu se je pridružila še menjava generacij — odšel je z igrišč Ivo Daneu, s svojimi soigralci Kandusom, Eiseltom, Logarjem, Lokarjem, Žorgo in drugimi, ki so nosili tudi dres državne reprezentance v času, ko si je bliskovito utiral pot na evropski in svetovni košarkarski vrh. Zanimarilo se je strokovno delo, vzgoja lastnega igralskega naraščaja je bila podrejena kupovanju „izdelanih“ igralcev, nastale so težave pri vodenju kluba.

Korenitejši razmislek o razmerah v klubu so vzpodbudile družbenopolitične ocene stanja in odnosov v telesni kulturi in športu, sprejete v Socialistični zvezi ter v usmeritve, ki so bile glede razvoja te dejavnosti sprejete v telesnokulturni skupnosti. V teh usmeritvah je košarka opredeljena kot prednostno športna panoga, poudarek pa je dan tudi množičnosti, ki naj bi ob strokovnem delu in selekciji ter potrebnih družbeni skrbi zagotovil celovit razvoj talentov v kvalitetne vrhunske športnike. V našem kolektivu je takrat bila sprejeta odločitev, da gremo po tej poti, da to zahteva tradicija kluba, doseženi uspehi, močan igralski in strokovni kader, močno zaledje in končno tudi ljub-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Program usklajevanja samoupravnih splošnih aktov TOZD, DO, delovnih skupnosti in SOZD Iskra

Poslovodni kolegij SOZD Iskra je na seji dne 5. 9. 1978 sprejel program usklajevanja samoupravnih splošnih aktov v temeljnih organizacijah združenega dela, delovnih organizacijah, SOZD in delovnih skupnostih Iskre.

Gre za pomembno akcijo v smeri usklajevanja samoupravnih splošnih aktov z zakonom o združenem delu, kar moramo opraviti po določilih zakona o združenem delu do 11. 12. 1978. Program je predložen v obravnavo in sprejem letni sindikalni konferenci Koordinacijskega odbora osnovnih organizacij sindikata SOZD Iskra.

V tem programu so nakazane najnujnejše naloge na tem področju, ki stojijo pred vsemi delovnimi ljudmi, organi samoupravljanja, poslovodnimi organi in družbeno političnimi organizacijami v SOZD Iskra.

Po določilih čl. 660 Zakona o združenem delu morajo obstoječe temeljne in druge organizacije združenega dela prilagoditi svojo organiziranost in uskladiti samoupravne splošne akte z zakonom o združenem delu in to do 11. 12. 1978. Omeniti je, da je na to nalogo delovnih ljudi v organizaciji združenega dela in delovnih skupnostih ponovno opozorilo na eni svojih zadnjih sej predsedstvo SRS.

Na osnovi zakona o združenem delu je nujno do tega roka imeti v organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih SOZD Iskre sprejete, odnosno usklajene z zakonom o združenem delu zlasti sledeče samoupravne splošne akte:

I. V temeljnih organizacijah združenega dela in v delovnih organizacijah, ki nimajo v svojem sestavu temeljnih organizacij združenega dela: 1. samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela. Pri tem samoupravnem sporazumu zlasti opozarjamo še na stališča in priporočila o samoupravnem sporazumevanju o združevanju dela delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela, ki jih je sprejela skupščina SRS in ki so bili objavljeni v Ur. l. SRS št. 6/78 z dne 24. 3. 1978.

2. Statut temeljnih organizacij združenega dela, odnosno statut delovnih organizacij.

3. Pravilnik o delovnih razmerjih.

4. Ostale splošne samoupravne akte s področja stanovanjskih zadev, izobraževanja itd.

II. V delovnih organizacijah, ki imajo v svojem sestavu temeljne organizacije združenega dela, morajo poleg samoupravnih splošnih aktov pod ad.I. sprejeti še:

1. samoupravni sporazum o združevanju v delovno organizacijo.

2. Statut delovne organizacije.

3. Samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornosti delavcev delovne skupnosti in uporabnikov njihovih storitev.

4. Treba je oceniti, v kakšni meri je ustrezno sprejeti še razne druge splošne akte z vsebino skupnih osnov in meril za urejanje določenih dejavnosti v okviru delovne organizacije.

III. Na nivoju SOZD Iskra je treba sprejeti zlasti sledeče samoupravne splošne akte:

1. samoupravni sporazum o združevanju delovnih organizacij v SOZD (že sprejet).

2. Statut SOZD.

3. Samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornosti med temeljnimi organizacijami združenega dela in delovno skupnostjo skupnih služb SOZD Iskra (že v postopku sprejemanja).

4. Samoupravni sporazum o ustanovitvi interne banke (že v postopku sprejemanja).

5. Samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornosti med proizvodnimi delovnimi organizacijami in delovnimi organizacijami skupnega pomena.

Pri usklajevanju omenjenih samoupravnih splošnih aktov je obvezno upoštevati postopek, ki ga za vsak akt predpisuje zakon o združenem delu.

Pri tem se posebej opozarja na stališča, priporočila in sklepe o uresničevanju zakona o združenem delu v SRS, ki jih je sprejela skupščina SRS in ki so bila objavljena v Ur. l. SRS št. 6 z dne 24. 6. 1978. Ta stališča, priporočila in sklepi naj bodo delovnim ljudem v pomoč pri usklajevanju samoupravnih splošnih aktov z zakonom o združenem delu.

IV. Poleg navedenih aktov mora seveda vsaka temeljna organizacija združenega dela, delovna organizacija in SOZD Iskra imeti sprejete zlasti sledeče samoupravne splošne akte:

1. v okviru delovne organizacije s temeljnimi organizacijami združenega dela in SOZD mora biti sprejet samoupravni sporazum o temeljih plana delovne organizacije odnosno sestavljene organizacije.

2. Vsaka temeljna organizacija združenega dela, delovna organizacija, SOZD Iskra ter delovna skupnost mora imeti svoj plan.

3. Vsaka temeljna organizacija, delovna organizacija, delovna skupnost in SOZD mora sprejeti vsako leto letni program ukrepov za izvajanje plana.

Planiranje je treba vzpostaviti v skladu z zakonom o temeljih sistema družbenega planiranja in družbenega plana Jugoslavije (Ur. l. SFRJ št. 6 z dne 12. 2. 1976), pri čemer se opozarja na pravice in dolžnosti delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela, na nenehno spremljanje in ocenjevanje svojega razvoja in dograjevanja planskih dokumentov v skladu s sistemom samoupravnega družbenega planiranja. Pri tem se ponovno opozarja na odgovornost poslovodnih organov in strokovnih služb v smislu zakona o temeljih planiranja in o družbenem planu Jugoslavije, glede programske priprave planskih dokumentov kakor tudi za njegovo izvajanje.

V. V vsaki temeljni organizaciji združenega dela morajo imeti že sprejete med drugimi še zlasti sledeče samoupravne splošne akte:

1. Pravilnik o osnovah in merilih o razporejanju čistega dohodka temeljnih organizacij združenega dela.

2. V okviru delovne organizacije samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih, ki so ga delavci v temeljni organizaciji združenega dela sklenili z delavci v drugih temeljnih organizacijah združenega dela v sestavi iste delovne organizacije.

3. Pravilnik o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke (z ustreznim razvidom del odnosno nalog).

4. Samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za osebne dohodke, ki so ga delavci v temeljni organizaciji združenega dela sklenili z delavci v drugih temeljnih organizacijah združenega dela v sestavi iste delovne organizacije.

Vsi ti akti so seveda morali biti že sprejeti do konca leta 77. Vse te akte je treba stalno spremljati in dograjevati sprejete rešitve v smeri uresničevanja načela prisvajanja OD po delavčevem prispevku po živem in minulem delu in do doslednega upoštevanja soodvisnosti rasti OD od delavčevega prispevka k rasti dohodka temeljne organizacije združenega dela. Pri dograjevanju tega področja bi opozorili posebej na akcijski program o neposrednih nalogah pri preobrazbi osnov družbeno-ekonomskih odnosov na področju razporejanja dohodka, oblikovanja sredstev za OD in prisvajanja OD, katerega je sprejel republiški svet za vprašanja družbene ureditve SRS in kateri je bil objavljen v skupščinskem Poročevalcu št. 31 z dne 27. 11. 77.

VI. V tem predloženem programu so navedeni le tisti samoupravni splošni akti, katere moramo na vsak način imeti sprejete oziroma usklajene z zakonom o združenem delu do 11. 12. 1978. V zvezi s tem se poziva vse delavce organizacij združenega dela in delovnih skupnosti, člane vodstev družbeno-političnih organizacij SOZD Iskra, poslovodne organe, da nemudoma pregledajo rezultate opravljenega dela pri uresničevanju zakona o zdru-

ženem delu in ukrenejo vsak v okviru svoje družbene pristojnosti in nalog, ki jih ima pri družbeni preobrazbi, vse potrebno tako za vsebinsko kot tudi formalno ustrezno preobrazbo družbenoekonomskih odnosov delavcev v SOZD Iskra.

VII. Opozoriti je tudi na obveznosti, ki jih je treba izvršiti do konca letošnjega leta, v skladu z že sprejetim samoupravnim sporazumom o združevanju v SOZD Iskra.

VIII. Na koncu še opozarjamo, da je tako v temeljnih organizacijah združenega dela, delovnih organizacijah in tudi SOZD Iskra že precej teh aktov sprejetih odnosno so v postopku sprejemanja in usklajevanja z zakonom o združenem delu. Na kolegiju sekretarjev in pravnikov SOZD Iskra smo tudi organizirali tri teame za pomoč temeljnim organizacijam združenega dela in delovnim organizacijam, in sicer pri sestavljanju osnutkov statuten delovnih organizacij, samoupravnih sporazumov o združevanju temeljnih organizacij združenega dela v delovno organizacijo in za pravilnik o delovnih razmerjih. Dogovorjeno je bilo, da bodo ti teami, katerega za statut vodi Pavlin Nace iz Elektromehanike Kranj, za samoupravni sporazum o združevanju v delovno organizacijo Bašin Danilo iz Avtoelektrike, Nova Gorica in za pravilnik o delovnih razmerjih Račič iz Elektromehanike, Kranj, pomagali pri razreševanju raznih odprtih vprašanj pri sestavljanju osnutkov teh samoupravnih splošnih aktov. Poleg tega so glede izdelave pravilnika o delovnih razmerjih v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih v postopku sprejemanja stališča sindikata SOZD Iskra do nekaterih vprašanj iz področja delovnih razmerij (s temi stališči naj bi bila dana možnost poenotiti nekatere zadeve na tem področju).

V.d. generalni sekretar:
Pavle Gantar, dipl. iur.

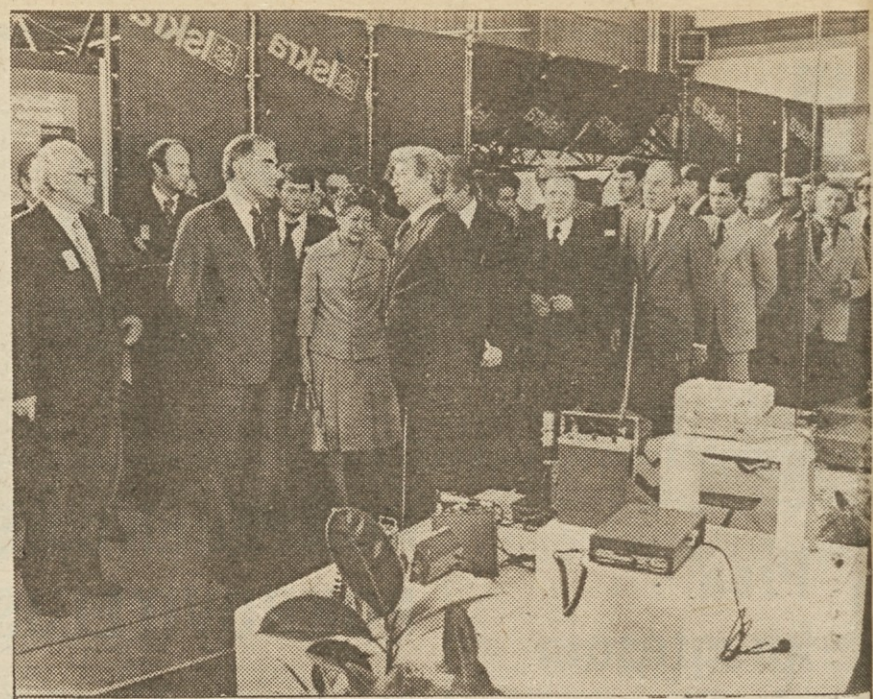
Iskra-Inženiring za organizacijo in informatiko

Iskra inženiring za organizacijo in informatiko postaja eden izmed prednostnih problemov našega SOZD. Glede na to, da se zahteve samoupravnega sporazuma o združevanju še ne izvajajo tako, kot bi želeli, je predsednik IO KOOS Jože Čebela, glede na sklepe, ki so jih družbenopolitične organizacije sprejele novembra lani v Poreču sklical predstavnike družbenopolitičnih organizacij in poslovnih organov Iskre: BII, CAOP in SOZD. Na seji, ki je bila pretekli teden, so se lotili ustanavljanja nove delovne organizacije skupnega pomena Iskra Inženiring za organizacijo in informatiko.

Po razpravi, ki so se je udeležili predstavniki vseh prizadetih, so ugotovili, da obstajajo še nekatere razlike v pogledih na rešitev organizacijskih in družbenoekonomskih vprašanj bodoče organizacije, so sprejeli že več konkretnih sklepov. Med drugim so sklenili, da morajo sindikalne organizacije dati pobudo delavskim svetom v BII in CAOP, da imenujejo ustrezno šestčlansko komisijo. Prvo sejo naj bi po sklepu sklical Erik Vrenko. Glede nalog komisije pa so začrtali, da naj pripravi že najnujnejše osnovne dokumente in sicer: elaborat o organiziranosti delovne organizacije Iskra Inženiring za organizacijo in informatiko, osnutek samoupravnega sporazuma o združevanju v delovno organizacijo in predlog postopkov za izvedbo združitve v novo delovno organizacijo s terminskim planom.

Vsekakor pa je bil to šele prvi izmed sestankov te vrste, ki si bodo morali slediti v skladu z zakonsko funkcijo sindikata, glede uresničevanja samoupravljanja.

Max

V Zagrebu so 15. t. m. dopoldne odprli letošnji 49. mednarodni jesenski velesejem, to največjo jugoslovansko gospodarsko razstavo, oz. enega izmed največjih tovrstnih sejmov na svetu. Letošnji velesejem je odprl predsednik ZIS Veselin Djuranović, ki si je po otvoritvenem ceremonijalno ogledal razstavne prostore, na katerih razstavlja 6.531 razstavljalcev iz 59 držav, med njimi 1.530 jugoslovanskih organizacij združenega dela okrog 300.000 različnih izdelkov z vseh industrijskih področij. Med ogledom se je predsednik ZIS Veselin Djuranović zadržal tudi na razstavnem prostoru Iskre in se v krajšem pogovoru zadržal s predstavniki SOZD Iskra.

(Nadaljevanje s 1. strani)

ljansko in slovensko športno občinstvo, ki šport nasploh dobro pozna in ceni. Seveda uspehi ne pridejo čez noč. Zamujeno se v športu težko nadoknadi. Treba je veliko volje, entuziazma in poguma, da se pogleda resnici v oči. No, vse te želje bi gotovo ostale le želje, če takrat klubu ne bi velikodušno priskočil na pomoč kolektiv tovarne pohištva „Brest“ iz Cerknice, ki je v dobri igri kluba videl dobro možnost in način reklamiranja svojih proizvodov. Ob klubu so se znova začeli zbirati nekdanji privrženci in tako so bile zagotovljene osnovne možnosti, da se začne po letih nihanj in stagnacije spet z ambicioznim delom. Ker pa danes tako delo ne prenese več improvizacije, ker je strokovno in ker mora biti načrtno, zahteva med drugim tudi razmeroma velika finančna sredstva, ki jih ob še vedno neurejenem sistemu financiranja vrhunškega športa delovni kolektiv „Bresta“ sam ne zmore več. Tako je bilo potrebno pričeti iskati nove pokrovitelje, ki bi imeli dovolj razumevanja in hkrati ekonomskega interesa in moči, da bi takšno pokroviteljstvo bili pripravljeni prevzeti.

Zakaj prav SOZD „Iskra“? Razlogov je več! Predvsem je „Iskra“ s svojo velikostjo, gospodarskim in tehnološkim pomenom, kvaliteto proizvodov, samoupravno organiziranostjo in uveljavljenostjo doma in v svetu delovna organizacija, ki najbolj učinkovito in sprejemljivo reprezentira vso razvojno pot, napore in uspeh slovenskega gospodarstva in vse naše družbe v času socialistične revolucije in po njeni zmagi, v trdi borbi za zlom gospodarske izolacije in blokade ter za dohajanje tehnološkega razvoja v svetu in za vključitev v mednarodno delitev dela na enakopravnih osnovah. V času, ko je nastajala in začela svojo pogumno pot „Iskra“, se je v Sloveniji pričela igrati košarka, panoga, v kateri Jugoslavija že vrsto let najuspešneje drži stik s svetovnim kvalitativnim vrhom. Nekako vrstnika sta „Iskra“ in košarka po letih. Prepričani smo, da so dani pogoji, da bosta lahko vrstnika tudi po kvaliteti.

V čem vidite skupen interes? Kaj lahko povežava z združenim delom, v tem primeru z „Iskro“, prispeva k nadaljnjemu razvoju „Iskre“?

Skupen interes vidimo predvsem v zagotavljanju kvalitete in uveljavljanju socialističnih in samoupravnih odnosov pod neposrednim vplivom združenega dela tudi v telesni kulturi in športu. Ustanavljanje samoupravnih interesnih skupnosti za telesno kulturo, skupno programiranje razvoja te dejavnosti ter svobodna menjava dela že zagotavlja tak vpliv interesov delavcev v združenem delu na razmere in odnose v telesni kulturi. Neposredna menjava dela na podlagi interesov za posamezno športno dejavnost ali klub pa lahko te interese in vpliv še veliko bolj izostri in konkretizira. Gre preprosto za to, da bi delavci „Iskre“ v kvalitativnih domačih in mednarodnih nastopih našega kluba, ki bi nosil ime njihove SOZD videli posrečeno, ustrezno in uspešno možnost za populariziranje svojih in njej združenih organizacij združenega dela, njenih proizvodov in dejavnosti. Pri klubu pa gre za to, da si zagotovi trajnejši, sta-

bilnejši finančni vir, ki mu na podlagi takšnega obojestranskega interesa omogoča načrtno strokovno delo, vzgojo lastnega naraščaja vseh zvrsti, uspešno nastopanje moške in ženske ekipe, ki sta obe osvojili lani četrto mesto v najkvalitetnejšem tekmovalstvu, uveljavljanje socialističnih norm in samoupravnih odnosov pri upravljanju kluba in pri njegovem vključevanju v telesnokulturno skupnost in športno organizacijo. Gre dalje za to, da bi klub čim tesneje preko teh vezi, ki bi zagotavljale tudi neposreden delegatski vpliv na skupščino in upravni odbor kluba in s tem na njegovo razvojno usmeritev, delovanje in odnose, bil povezan z „Iskrinimi“ organizacijami združenega dela in delavci ter odnosi v njih. Tako bi naše delo podvrgli neposredno kontroli delovnih ljudi, kontroli bi podvrgli tudi porabo sredstev, športnike pa bi navajali na odnose, ki jih v združenem delu čakajo, ko končajo z aktivnim igranjem in ko bodo po končanem študiju ustrezno strokovno podkovani prišli za proizvodno delo. Želimo, da preko različnih oblik štipendiranja in proizvodne prakse oz. drugih oblik priprave za vstop v proizvodno delo naši košarkarji postanejo vezani v konkretne odnose znotraj združenega, posebej proizvodnega dela in tam tudi najdejo svojo življenjsko perspektivo. To bi spodbudilo korenine marsikateri anomaliji in deformaciji, značilni za naš vrhunski šport in jih navajalo na spoznanje, da je šport le prehodna in ne ključna postaja v življenju človeka. Mislimo, da je „Iskra“ dovolj velika, da s svojo raznovrstnostjo opravi in delovnih nalog zmore zaposliti večino naših košarkarjev potem, ko končajo študij oz. si pridobijo poklic in prenehajo z aktivnim igranjem.

„Iskri“ pa bi klub vračal sredstva s kvalitativnimi nastopi in tekmovalnimi dosežki vseh ekip, v domačih in mednarodnih tekmovaljih z odnosi in vrednotami, ki jih uveljavljamo pri življenju in delu v klubu, z razvojem v zoren, vrhunski domači slovenski športni kolektiv.

Kako ocenjujete perspektivo vrhunske košarke v Sloveniji?

Dobro! Sprejete usmeritve in opredelitev košarke kot prioritete športne panoge, tradicija, množičnost, veliko število igrišč, veliko število strokovnjakov, enotna športna doktrina, veliko število klubov, vse to in še druga dejstva so zadostno opravičilo za optimizem. To je športna igra, ki s svojo dinamiko in duhovitostjo nekoliko ustreza tempu današnjega časa. Uspehi naše košarke v svetu so „zastrupili“ z njo cele generacije privržencev športa. To dokazuje obisk. Če bo dovolj volje, da preprečimo negativne težnje in pojave v košarki, če bo še naprej zagotovljena in okrepljena enotnost v slovenski košarski organizaciji in če bo dovolj zagnanosti za uresničitev napisanega v dokumentih, potem bodo mladi ljudje v košarskih kolektivih lahko zoreli tudi v človeške kolektive in dajali od sebe maksimum znanja in talenta. Da je temu tako dokazuje vrsta odličnih in urejenih slovenskih košarskih klubov, med katerimi zlasti Celje, šarski center in tako znatno razbremenilo Ljubljano.

Mara Ovsenik

Mladi Avtoelektrike o 10. kongresu ZSMS

Gostitelj letošnjega jubilejnega X. kongresa zveze socialistične mladine Slovenije, ki bo 12., 13. in 14. oktobra, bo najmlajše slovensko mesto Nova Gorica. Ti dnevi se vse bolj hitro približujejo, zato se mladi povsod bolj ali manj delovno pripravljajo na najpomembnejše srečanje slovenske mladine. Pregled kongresnega gradiva, osnutka resolucije, evidentiranje kandidatov, itd. — vse to je še kako pomembno, da bodo mladi seznanjeni z vsemi gradivi, ki bodo obravnavani na kongresu, zato jih morajo že pred kongresom v podrobnosti spoznati.

V Avtoelektriki je nad 1000 mladih, ki so povezani v osnovne organizacije v vseh osmih temeljnih organizacijah in v delovni skupnosti skupnih služb. Mladi sicer delajo, ugotavljajo, da se je njihovo delo med obema kongresoma okrepilo, vendar še ni povsem zaživelo prav tam, kjer bi moralo, to pa so osnovne organizacije ZSMS in temeljne organizacije. Vse preveč mladih še vedno ostaja ob strani, ko se je treba opredeliti do pomembnih družbenih vprašanj. In prav priprave na kongres so najlepša priložnost za ocenitev dejanskega stanja in, da se poišče globlje vzroke za nezainteresiranost, in, da se prebudi tiste, ki še vedno spijo.

Kako se pripravljajo mladi iz Avtoelektrike na jubilejni kongres?

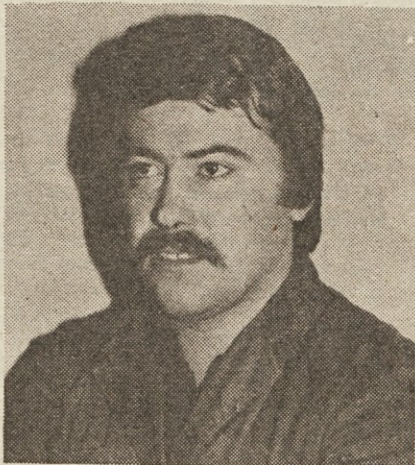

ELVIRA PAVLICA, tehnična administratorka v TOZD DES:

„V obdobju med obema kongresoma je naša osnovna organizacija izvedla vrsto aktivnosti in sodelovala pri raznih akcijah, tako znotraj DO, kot tudi v občinskem merilu. Vendar je pri tem dokaj žalostno, da je pri vseh teh aktivnostih sodelovala le peščica mladih. Prav tako ni bilo množične udeležbe takrat, ko smo organizirali javno razpravo o kongresnih gradivih, kljub dobri obveščenosti. Prav zato smo javno razpravo izvedli skupaj z mladimi iz DS SS in se z dokumenti podrobno seznanili.“

BORIS JERIČ, kontrolor na liniji alternatorja v tovarni generatorjev in elektrone:

„Z gradivom za kongres smo prav gotovo vsaj okvirno seznanjeni vsi mladi v naši TOZD. Res bi morali aktivnejše predelati ta gradiva in seveda podati nanj tudi pripombe. Opravičila za to nikakor ne smemo iskati v proizvodnem procesu, kjer je delo dokaj monotono in do neke mere tudi napolno. Sicer pa so mladi v naši TOZD

ZLATKO GORJAN, delavec na hladnem preoblikovanju v TOZD Mali zaganjalniki.

„Kljub temu, da sem v Iskri zaposlen sorazmerno malo časa, sem se že vključil v predsedstvo naše osnovne organizacije, aktivneje pa sem v delo vključen pri občinski konferenci ZSMS v Novi Gorici.

Tu sem član centra za obveščanje in propagando, prav sedaj pa je vse naše delo usmerjeno v priprave jubilejnega kongresa. V tem centru nas je približno 40 iz raznih delovnih organizacij Goriške, naša naloga na kongresu pa bo pomoč novinarjem tednika „M“ in drugim, ki bodo poročali za sredstva javnega obveščanja. S kongresnimi materiali sem dobro seznanjen, saj sem jih spoznal že na občinski konferenci, a tudi v naši TOZD smo se z njimi seznanili na skupni seji in nanje podali določene pripombe.“

DARJA VALERIJEV, poenterka v TOZD Veliki zaganjalniki:

„Čas, ki nas še loči do 10. kongresa ZSMS je najlepša priložnost, da ocenimo dejavnost naše osnovne organizacije med obema kongresoma. V tem obdobju smo mladi v naši TOZD dobro delali. To dokazuje tudi priznanje, ki smo ga prejeli od občinske konference ZSMS Nova Gorica, kot druga najboljša osnovna organizacija v občini. Žal pa smo v zadnjem času z delom precej popustili, to pa zaradi kadrovskih sprememb v našem vodstvu, saj smo v zadnjem letu zamenjali kar dva predsednika. Upamo, da nam bo dal prav 10. kongres nove smernice in napotke za boljše in aktivnejše delo. Te dni je gradivo v javni razpravi na predsedstvu naše OO pa smo ga že obravnavali. Zadolžili smo tudi

VILJEM ORTAR, konstrukter v raziskovalnem oddelku za male zaganjalnike v DS SS:

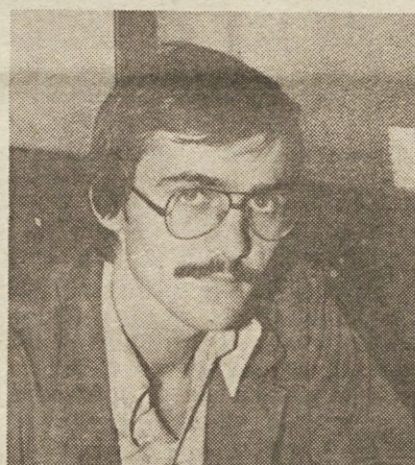
„Mladi v novogoriški občini smo ponosni, da bo jubilejni kongres prav v našem mladem mestu. Prav zato se moramo vsi še bolj potruditi, da opravičimo zaupano čast in tako še bolj popestrimo naše delo. V naši osnovni organizaciji ugotavljamo, da je bilo obdobje med obema kongresoma obdobje organizacijske kadrovske in delovno-akcijske krepitve. Žal pa je med nami še veliko takih, ki niso pripravljeni poprijeti za vsako nalogo. Kljub temu pa smo aktivno sodelovali pri izvajanju kadrovske politike, pred nami je stalna naloga — evidentiranje mladih v ZSMS. S pomočjo ostalih družbenopolitičnih organizacij uvaja-

mo mlade v ZK, saj so pred nedavnim sprejeti člani v ZK prišli prav iz naših vrst. Tudi na področju športa in kulture smo mnogo naredili, med največje uspehe pa štejemo udeležbo na raznih občinskih in republiških delovnih akcijah. Iz naše OO se je udeležilo tih brigad 5 mladih. Naša nadaljnja naloga je povečati število aktivnih članov v OO in vestno izpolnjevati sprejete naloge.“

DARINKA ČOTAR, delavka v čistilnici v tovarni odlitkov v Komnu:

„Naša osnovna organizacija je verjetno najmlajša v vsej Iskri, saj smo imeli ustanovni sestanek šele 31. avgusta letos, zato je razumljivo, da se s kakšnimi večjimi uspehi še ne moremo pohvaliti. Izmed 17, toliko nas je mladih v naši TOZD, so mene izbrali za predsednico, priznati pa moram, da je tudi ta začetek kot vsak — težak. Vsi mladi so pretežno poročeni, časa za razne aktivnosti ostaja zelo malo, kljub temu pa smo že izvedli, oz. pričeli z akcijo čiščenje okolja okrog naše tovarne. S kongresnimi gradivi smo zelo malo seznanjeni, le toliko, kolikor zasledimo iz dnevnega časopisa. Do danes nam namreč še niso poslali z občinske konference Sežana kongresnih gradiv. Pričakujemo, da se bo to zgodilo v kratkem, takrat pa bomo vsi člani naše OO te materiale predelali, oz. se z njimi seznanili. Rada bi pripomnila še to, da bi bilo prav, če bi se na kongresu odločili zvišati dobo mladih iz 27 na 30 let. V naši TOZD bi ta „omejitvena“ meja res ustrezala.“

ANTON ŠTIBLER, dipl. ing. strojništva, tehnolog v TOZD Žarnice v Ljubljani:

„O aktivnosti mladih v naši TOZD med obema kongresoma ne bi vedel veliko povedati, ker sem zaposlen šele eno leto, lahko pa o tem kaj več pove-

moj sodelavec Andrej Platiše. Mladi v naši TOZD, nekaj čez 100 nas je, sodelujemo pri vseh pomembnejših oddelkih, tako v tovarni, kot izven nje. Ob tem moramo vsekakor omeniti čas, ko smo prenašali proizvodnjo iz stare v novo tovarno. Veliko smo pomagali pri zagonu in normalizaciji proizvodnje. V teh trenutkih nam ni bilo žal prostega časa, ko smo s prostovoljnimi delom prispevali k finančni stabilizaciji. Z ostalimi DPO odlično sodelujemo in smo poleg sindikata nosilec raznih proslav in praznovanj ob pomembnejših praznikih. Tudi o kongresnem gradivu smo že razpravljali na skupnem sestanku in se z njim do podrobnosti seznanili. Udeležba sicer ni bila zadostna, vendar smo omogočili tudi tistim, ki se iz tega ali onega razloga razprave niso udeležili, da so se z materiali seznanili.“

STOJANA VESKOČIČ, projektantka v TOZD AET Tolmin:

„Dejavnost mladih v naši TOZD je čutili na vseh področjih. V zadnjem času je aktivnost še večja, saj je obdobje pred najbolj množičnim zborom slovenske mladine najlepša priložnost za ocenitev dosedanjega dela in za še doslednejše izpolnjevanje vseh nalog. Ob mojem prihodu v našo TOZD pred dvema letoma je bilo le približno 10 mladih, ki so aktivneje delali, zdaj pa se lahko pohvalimo, da smo res povsod prisotni. Naša OO šteje približno 150 članov, v izvršnem odboru je 9 članov, iz vsakega oddelka po eden, predsedstvo pa sestavljajo štirje člani. V začetku leta smo izvedli anketo med mladimi, da smo ugotovili, koliko mladih je pripravljeno sodelovati, oz. delati, v zvezi ZSMS ter koliko članov je vključenih v ostalih DPO in samoupravnih organih. Popolnejše analize še nismo uspeli dokončati, iz ankete pa smo zasledili, da so mladi pripravljeni sodelovati. Tudi o kongresnem gradivu bomo še razpravljali, za pomoč pa smo zaprosili občinsko konferenco Tolmin, ki bo poleg obrazložitve kongresnih gradiv pripravila tudi 10-urno predavanje o zgodovinskem razvoju ZSMS.“

EDI MLEKUŽ, skladiščnik v TOZD VT v Bovecu:

„Pred nekaj dnevi smo se zbrali mladi iz naše TOZD na volilni konferenci, kjer smo izvolili novo vodstvo osnovne organizacije ZSMS. Veseli smo, da smo se prav na tej konferenci še bolj povezali z OO ZK in drugimi DPO, ki so nam obljubili vso pomoč in podporo pri našem nadaljnjem delu. (Nadaljevanje na 4. strani)

DUŠAN ŽELJEZNOV:

(58)

TITO V ISKRI

Vodja pravne službe v DO Iskra Elektromehanika v Kranju Nace Pavlin je kot Cvarov namestnik vodil protokol med drugim Titovim obiskom v Iskri. Za ta obisk je bil zadolžen sicer Ivan Cvar, ki je vestno in natančno pripravljaval obisk, vendar je tik pred njim zbolel in je moral v bolnišnico. Zavaljo tega je vse posle takrat prevzel Nace Pavlin.

„Najprej smo naredili zelo natančen program,“ se spominja Nace Pavlin, „predvsem smo načrtali pot zelo natančno, ker smo tovarišu Titu hoteli pokazati v čim krajšem času čim več, kar je bilo pri nas takrat novega in boljšega. Prav tako smo tudi sestavili seznam ljudi, ki naj bi sodelovali med obiskom, skratka vse je bilo zelo natančno storjeno.“

Predvidevali smo pri načrtovanju obiska tudi to, da bi se ob koncu obiska od našega predsednika poslovilo čim več naših delavcev, vendar pa se je ta naš dober namen nekako ponesrečil tako, da so ga naši ljudje že pri prihodu v velikem številu pozdravljali, česar seveda razumljivo nismo mogli in smeli preprečiti.

Tudi v tovarni na Laborah smo natančno določili, kako bo potekala pot našega predsednika skozi tovarno. Sam sem dobil nalogo hoditi v nekakšni predhodnici, kakih deset metrov pred predsednikom in da bi poti, ki smo si jo načrtali, ne pozabil, me je takratni direktor tovarne Marjan Kristan še pred obiskom popeljal še enkrat po načrtani poti.

Ko sem potem predsednika Tita dejansko vodil skozi to-

varno, sem nekje med potjo imel občutek, da nam preprečuje pot nekakšen voziček, sem zavil zato vstran in peljal našega predsednika s spremstvom po čisto drugačni poti, kot je bila načrtana in ob tem se takrat pač ni dalo nič pomagati.

Tako smo prišli tudi do galvanike, ki ni bila v programu zato, ker je bil prostor moker, spolzek in umazan, pa so tovarišu Titu dejali, naj ne hodi v ta oddelek, vendar je predsednik rekel, da bo šel in je tudi kljub temu tako obiskal galvaniko.

Po ogledu tovarne, ki je trajal več kot pol ure, smo vsi odšli v veliko sejno dvorano, kjer so na eno stran mize sedli predsednik Tito s svojim spremstvom, na drugo stran pa gostitelji Iskraši.

Se danes se dobro spominjam, da je bil to eden izmed zares prirčnih razgovorov, kjer smo dali našemu predsedniku na

kratko zelo veliko informacij o Iskri. Na drugi strani pa je tovariša Tita zanimalo marsikaj, kar se je dogajalo v Iskri, pri tem pa je pokazal dobro poznavanje, tako splošnih kot iskrških problemov in nenehno je svojemu šefu kabineta med razgovorom naročal, naj zapiše posamezne probleme. Tako ga je zanimal naš izvoz v afriške države, dalje zakaj tam ne sodelujemo, povedal je, da je v Afriki kot doma, in kjer ga zelo dobro sprejemajo, pri koncu pa je še dodal, da bo kar on naš zastopnik na afriških tleh. Pri vsem tem moram še povedati, da je razgovor za mizo, za katerega je protokol predvideval pol ure, trajal kar poldrugo uro, torej celo uro več in njegovo spremstvo je v tem smislu postalo že malce nervozno.

Ob odhodu smo predsedniku podali plašč, jaz pa sem mu izročil klobuk. Pri tem je Tito rekel, da nikakor ne sme pozabiti klobuka, sam pa sem nekaj šaljivega povedal v odgovor, česar se žal danes ne spominjam, vendar dobro vem, da se je Tito takrat prirčno nasmejal.

Vprašujete me o mojih srečanjih s predsednikom Titom. Prvo srečanje sega v leto 1945, ko sem kot pionir med pionirji v Naklem pričakoval prihod predsednika Tita. Čakati smo ga začeli že ob devetih dopoldne, prišel pa je šele pozno popoldne in vendar smo ga tudi tako dolgo zelo navdušeno čakali. Kot otroci smo takrat nabrali mnogo rož, in ko se je pojavil nek oficir s številnimi odlikovanji v žepu, smo ga otroci obsuli s cvetjem, sam pa nam je smehljalje dejal, da smo se zmotili in da on pač ni tovariš Tito.

Tudi med številnimi Titovimi obiski v Kranju sem bil precej blizu njega, vendar pa tako blizu, kot je bilo to med njegovim drugim obiskom v Iskri, in da bi mu lahko podal tudi roko, se pozdravil z njim, pa se mi še ni pripetilo. Zato si želim, da bi še kdaj prišel na obisk k nam in da bi mu lahko s ponosom pokazali vse, kar smo v tistem času storili od njegovega zadnjega obiska pri nas pa do danes,“ je zaključil svojo pripoved Nace Pavlin.

ŽIVAHNA INVESTICIJSKA DEJAVNOST

S sprejetimi gospodarskimi načrti v letih 1976, 1977 in 1978 je bila v Iskri – Avtoelektriki načrtovana tudi živahna investicijska dejavnost, ki se je sprovajala tudi v letošnjem 1. polletju. Velik del naročene opreme, ki je bila predvidena z gospodarskim načrtom za leto 1976, je bil dobavljen v tem obdobju, manjši del te opreme pa bomo dobili v tretjem in četrtem kvartalu letošnjega leta.

Prav tako je bil naročen večji del domače opreme po gospodarskem načrtu za leto 1977, za uvozno opremo pa so v pripravi pogodbe, pridobljena pa so bila vsa ustrezna soglasja za uvoz. Tudi za uvoz opreme po gospodarskem načrtu za letošnje leto so že bila pridobljena soglasja.

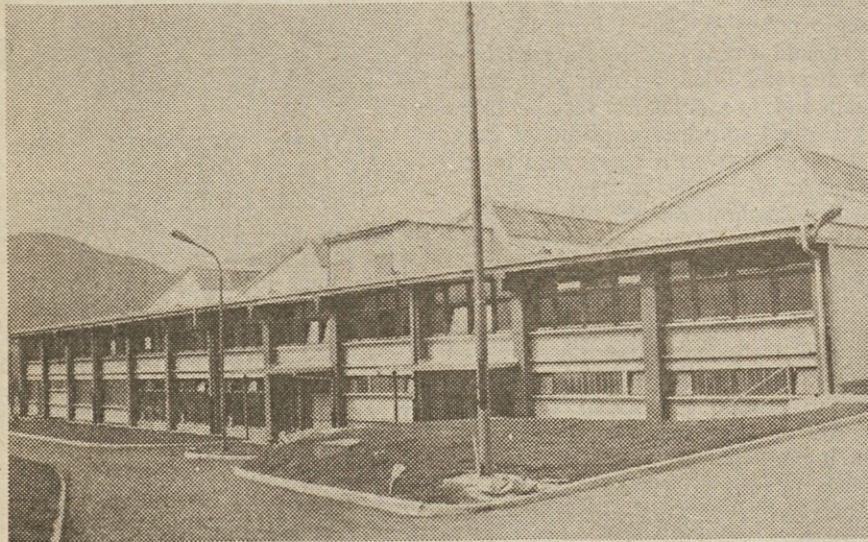
PROGRAMSKE INVESTICIJE V REALIZACIJI

Za investicijo tovarne avtoelektričnih vžigalnih sistemov Tolmin v predračunski vrednosti za osnovna sredst-

tem novem proizvodnem objektu, aneksu in energetskega objekta so bila končana, izvršen je bil pregled in v tem dolgo pričakovanem, pomembnem prostoru že teče poizkusna proizvodnja. Tudi ostala dela pri zunanji ureditvi, plinski postaji in čistilni napravi so v zaključni fazi. Pri teh delih je prišlo do manjše zakasnitve zaradi zamud pri dobavi uvožene in domače opreme in zaradi slabih vremenskih razmer, ki so vplivale na nemoten potek del.

Investicija v razvojno inovacijsko nalogo „hladno preoblikovanje delov za velike zaganjalnike“ v višini predračunske vrednosti 16 milijonov din za osnovna sredstva, je bila že prijavljena službi družbenega knjigovodstva Nova Gorica. Prav tako so bila pridobljena vsa potrebna soglasja za uvozno opremo tako, da so naročila zanjo že v teku.

Za programsko investicijo „razširitev in modernizacija proizvodnje vžigalnih tuljav“, katere predračunska vrednost osnovnih sredstev znaša 27

Nova proizvodna hala TOZD AET v Tolminu.

va nekaj nad 100 milijonov, je bil pripravljen rebalans investicijskega programa, pridobljena pa so bila vsa ustrezna soglasja za uvoz dodatne opreme. Pri realizaciji programa so nastale manjše zakasnitve, predvsem zaradi dobave domače opreme.

Gradbena in instalacijska dela na

milijonov so bili zagotovljeni viri financiranja. Konec junija je bila prijavljena službi družbenega knjigovodstva. Tudi realizacija tega investicijskega programa poteka nemoteno in je v fazi sklepanja posameznih pogodb.

PROGRAMSKE INVESTICIJE V FAZI PRIPRAV

Investicijski program za investicijo „modernizacija in razširitev proizvodnje avtomobilskih žarnic“ je bil pripravljen za prijavo, tudi soglasja za uvozno opremo so že pridobljena. Predračunska vrednost osnovnih sredstev znaša nekaj nad 37 milijonov.

Za investicijski program „modernizacija in povečanje proizvodnje velikih zaganjalnikov“ znaša predračunska vrednost osnovnih sredstev nekaj nad 242 milijonov dinarjev. V sklopu te investicije sta tudi investicijska programa tovarne delovnih sredstev (infrastruktura) in delovne skupnosti skupnih služb (pisarniški prostori, skladišča in družbena prehrana).

Ta program je bil že dan v obravnavo Inštitutu za ekonomiko pri Ljubljanski banki, zanj pa je v teku zbiranje definitivnih ponudb za uvozno opremo, istočasno pa se pripravlja vloga za pridobitev uvoznih soglasij, v teku so priprave za odkup potrebnih zemljišč in izdelavo projektne dokumentacije. Ta investicijski program predvideva povečanje strojnih kapacitet tovarne velikih zaganjalnikov, izgradnjo nove hale s preko 8000 kv. m površine in modernizacijo tehnologije. Kompleks zazidave je lokacijsko na predvidenem urbanističnem načrtu, južno od tovarne malih zaganjalnikov v smeri gradnje novega mejnega prehoda med Italijo in Jugoslavijo.

Z gradnjo tega prepotrebnega objekta se bo industrijska cona v Šempetru pri Gorici še povečala. Namen investicijskega programa je jasen, saj je zastavljen perspektivno in dolgoročno. Rezultati bodo pokazali pravilnost odločitev ter ekonomsko in družbeno-politično upravičenost naložbe.

Tako modernizirane tovarne z novimi objekti v Tolminu, Bovu in Novi Gorici, se bodo s svojim programom proizvodnje, z modernjšo opremo in izpopolnjeno tehnologijo še bolj vključile v vrste evropskih proizvajalcev avtoelektrične opreme.

Marko Rakušček

Mladi v tovarni žarnic zelo aktivni

Prejšnji četrtek so bili na obisku v tovarni Žarnic v Ljubljani vojaki iz šentvidske kasarne. Do tega srečanja med mladimi iz tovarne Žarnic in vojaki je prišlo na pobudo podpredsednika mladine, ki je odšel pred tremi meseci na odsluženje vojaškega roka v to kasarno. Vojakom, ki so bili iz raznih krajev naše domovine, so predstavniki mladinske organizacije najprej pokazali proizvodnjo, nato pa so se zadržali na daljšem razgovoru, ki se je nanašal predvsem na nadaljnje sodelovanje.

Mladi uniformirani fantje so bili zelo navdušeni nad tovrstnim proizvodnim programom, saj so prvič videli, kako se obdeluje steklo, oziroma kako nastajajo žarnice. Še bolj pa so bili navdušeni rad dogovorjenim sodelovanjem in pomoči pri akcijah.

Na tem srečanju so se domenili, da bodo vojaki pomagali mladim iz Žarnic pri ureditvi okolja, predvsem pa zelenic okrog tovarne. Ta akcija – predvidevajo, da bo stekla v kratkem, je prva tovrstna akcija v sodelovanju z vojaki.

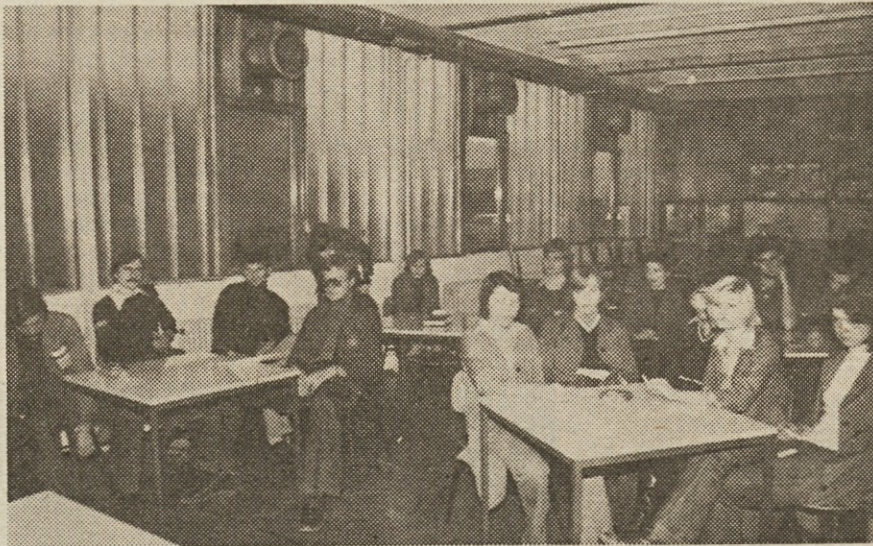
In ko smo že pri tej aktivnosti, moramo vsekakor omeniti tudi velik delež mladih iz Žarnic, ki so ga dosegli na področju osnovnošolskega izobraževanja tako mladih, kot tudi ostalih delavcev iz te tovarne, ta delež pa je bil opazen predvsem v zadnjih letih. Tudi letošnje leto so organizirali podobno akcijo, zbrali so celo 24 kandidatov, ki so bili pripravljeni na dopolnilno izobraževanje, vendar te akcije niso mogli izpeljati, ker jim delavska univerza Boris Kidrič ni uspela omogočiti predavanj v dopoldanskem in popoldanskem času, kajti delo v tovarni Žarnic poteka v dveh izmenah.

Tudi za sodelovanje pri raznih mladinskih delovnih brigadah imajo mladi v Žarnicah velik posluh. Letos se je udeležila brigade Samac-Sarajevo ena mladinka, v okviru iskrine brigade pa so poslali na Dugi otok dva mladince.

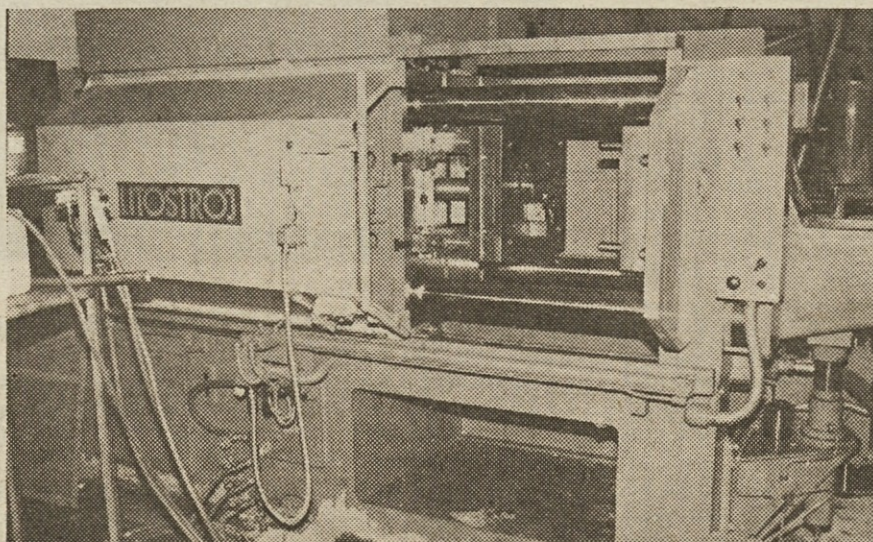
Moji sogovorniki so pripomnili, da bi bilo delovanje mladinske organizacije še aktivnejše, če bi se vključili v delo tudi tisti, ki jim do sedaj ni bilo dosti do tega, kaj delatin kako živi mladinska organizacija v Žarnicah. Tudi prepotrebnih finančnih sredstev še niso dobili, saj tudi ta do neke mere zavirajo še večje aktivnosti. Vendar si pomagajo tako, da v prostem času zbirajo odpadni material, ki ga prodajajo.

Res vzoren primer mladinske organizacije.

Marko Rakušček

S sestanka mladih v TOZD Žarnice.

V začetku tega meseca so dobili zaposleni v tovarni odlitkov v Komnu nov stroj za tlačno litje. Že podatek, da poveča ta stroj zmogljivost na tlačnem livu za dve tretjini obstoječe proizvodnje, pove, kako zelo so ta stroj potrebovali.

V petek, 15. 9., so obiskali Iskro – Avtoelektriko predstavniki sindikata delavcev kovinske industrije iz gorške pokrajine, ki so bili gostje občinskega sindikalnega sveta Nova Gorica. V dvorani delavskega samoupravljanja jih je v imenu zaposlenih v Avtoelektriki pozdravil predsednik OO sindikata Zmago Lasič, v. d. direktorja splošno-kadrovskega področja Pavle Mermolja pa jim je orisal samoupravno organiziranost SOZD Iskra, še posebno pa delovno organizacijo Avtoelektrika. V razgovorih so sodelovali tudi predstavniki občinskega sindikalnega sveta, ki so italijanskim gostom predstavili delovanje sindikata v občinskem merilu. Prek 50 gostov je predvsem zanimala socialna varnost in družbeni standard zaposlenih. Ob koncu razgovorov so si ogledali proizvodnjo v Iskri – Avtoelektriki.

Marko Rakušček

INDUSTRIJA IZDELKOV ZA SIROKO POTROŠNJO

TOZD MONTAŽA IDRIJA

Na poti k boljšim rezultatom

Pred seboj imamo polletne rezultate. Obravnavali smo že SOZD in DO, sedaj prihajamo na obravnavanje TOZD. Tokrat smo se odločili na kratko izvedeti, kako je poslovala TOZD Montaža Idrija v prvem polletju 1978.

Idričani so se vsekakor v preteklem polletju še bolj osamosvojili od Železnikov. Razlogov za to je več, med prvimi bi vsekakor poudarili, da je bila potreba po opravljanju tudi upravnih del v Idriji sami prav kričeca. Tudi dosedanja organizacija dela v TOZD Montaži je bila nedodelana in nedognana, od tod tudi lanske slabi rezultati. Pogojevali so jih seveda tudi premalo izkušeni kadri, pa zastarela oprema, nizka produktivnost, neredne dobave iz Železnikov, zelo visok izmet in po drugi strani sorazmerno visoki OD. Slaba mehanizacija in sorazmerno nizka delovna zavest ter disciplina delavcev so se družno povezovali v negativnih rezultatih.

Po lanskeletni izgubi so se zato odločili za sanacijske ukrepe in jih tudi že začeli izvajati. Zadeva pa vendar ni in ni prav stekla. Sanacija poteka odločno prepočasi, pravzaprav caplja, česar pa se odgovorni ljudje v tovarni ne zavedajo dovolj. Namesto da bi naloge po zastavljenem programu izvajali sistematično in z vztrajnostjo, so po prvem zagonu začeli popuščati. Očitno niso vzdržali tempa, oz. bolje, niso ga znali zdržati. Kakotorej? Bo šlo ali ne? smo vprašali Petra Grčarja, pomočnika glavnega direktorja SiPo, ki je tudi predsednik sanacijske komisije in avtor sanacijskega programa.

„Zavedati se moramo, da poslovanje brez izgube še daleč ni sanacija in da ob zaključku leta sanacija TOZD Montaža zagotovo še ne bo končana, ampak bo to možno le z naporom in načrtnim delom v prihodnjem letu. Sicer moramo reči, da se je na vsej fronti premaknilo, le da nekdaj komaj opazno, drugod pa bolj. Zagotovo pa so odločno napredovali v oblikovanju

zavesti samega kolektiva, ki se je medtem že uspel otresti lanskega malodušja.

Tudi v sami proizvodnji in njeni kvaliteti je sicer prišlo do premika na bolje, vendar manj s proizvodnimi ukrepi kot z normaliziranjem dobav. Zato tudi na tem področju z dosedanjim razvojem dogodkov ne moremo biti zadovoljni. Zavedamo se, da nas prav to še čaka ogromno dela; še posebej v organizaciji dela in modernizaciji proizvodnega procesa.

V organizaciji dela so, žal, pobudo čisto prepustili drugim, kar je v osnovi zgrešeno, kajti mudi se Idriji, ne drugim. Na tem področju je najbolj pereče vprašanje organizacije proizvodnega procesa in obračuna proizvodnje. Zlasti v tem zadnjem je stanje prav kritično, saj sploh ne daje tistega, kar se od njega zahteva, kajti zavito je v gosto megle.

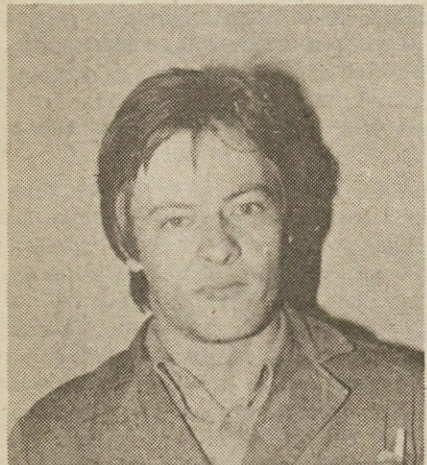
V proizvodnji sicer niso povsem dosegli načrtovanega, pa tudi v drugem polletju ni več izgledov, da bi nadomestili zamujeno. Vendar so se vrednostnemu planu približali z kar 88 %, kar predstavlja za 27 % boljši rezultat kot v istem razdobju lani. Razlogi za to, da je bila proizvodnja nižja kot bi v popolnoma urejenih razmerah pričakovali, so seveda enaki, kot so navedeni v sanacijskem elaboratu. Od teh težav v celoti odstranili niso nobene, pač pa jim je nekatere večji, druge v manjši meri uspelo zmanjšati.

V tej zvezi morajo na prvo mesto vsekakor postaviti temeljito izboljšanje odnosov s tovarno v Železnikih in sicer predvsem v pogledu dobav sestavnih delov. Vendar pa tudi dinamika proizvodnje ni šla, kot bi pričakovali, ampak je v prvih mesecih leta naraščala in proti polovici leta pričela ponovno upadati. Tako so dnevne količine motorjev v prvih štirih mesecih rapidno naraščale, maja in junija pa spet občutno padale in so bile za svojih 80 % manjše od tistih, ki so jih planirali. Seveda je treba poudariti, da pri izdelavi plana niti niso računali s popolno izrabo kapacitet, ki bi bila nekako 10.000 motorjev in bi uspela le z dobro organizacijo. Vendar pa je gotovo, da je na upadanje proizvodnje v zadnjih mesecih vplivala predvsem

(Nadaljevanje na 5. strani)

Mladi Avtoelektrike o 10. kongresu ZSMS

(Nadaljevanje s 3. strani)

V naši TOZD je okrog 30 % mladih, kljub temu pa smo premalo, oz. pre-slabo delali. Prav zato smo sklenili, da se temeljiteje „popravimo“ in, da bomo v prihodnje prisotni pri vseh pomembnejših odločitvah in dogodkih. Vzrokov, da smo bili premalo delavni je sicer več, najvažnejši pa je vsekakor pomanjkanje časa, saj je bilo treba po končanem delu v tovarni kar najhitreje domov k obnovi hiš, porušeni od potresa. Sicer pa imamo v programu skupni sestanek, kjer se bomo temeljiteje pogovorili o našem nadaljnjem delu, obravnavali pa bomo tudi kongresna gradiva in se dogovorili, kako bomo spremljali delo delegatov 10. kongresa ZSMS.“

Marko Rakušček

Na poti k boljšim rezultatom

(Nadaljevanje s 4. strani)

spet neredna dobava sestavnih delov iz Železnikov.

Občuten napredek pa so dosegli v pogledu kvalitete. Če ga merimo z velikostjo izmeta, potem je polletno poprečje 2,7 % od vrednosti proizvodnje, kar pomeni za tretjino boljše rezultate od lanskega.

Produktivnost se je od lanskega leta povečala za 18 %. Na to sta vplivala predvsem dva faktorja: boljše koriščenje kapacitet in ustrežnejše nagajevanje.

Tudi prodaja je bila letos, v prvem polletju, za 26 % večja od lanske v istem obdobju. Pri tem pa je prodaja na domačem trgu ostala praktično enaka kot lani, medtem ko se je izvoz skoraj podvajseteril.

V zvezi z izvozom pa bi bilo pomembno še dodati, da ne izvažajo več z izgubo, ampak dosegajo — upoštevajoč interno stimulacijo — kar solidno akumulacijo. Pravzaprav je zanimivo to, da izračuni na osnovi plan- skih kalkulacij kažejo, da imajo pri prodaji motorjev kupcem izven Iskre dokaj dobro akumulacijo, nasprotno pa znotraj delovne organizacije prodajajo pod lastno ceno, prenekateri- krat celo globoko v izgubo.

Tudi kar zadeva uvoz, je njihova devizna bilanca dokaj ugodna, saj so uvozili komaj desetino vsega mate- riala. Tako je uvoz v preteklem pol- letju znašal le 200.000 dolarjev, kar je komaj četrtino od vrednosti izvoza. Število zaposlenih je v preteklem pol- letju znašalo poprečno 377, vendar letos ne narašča, saj je bilo doseženo že lansko jesen. Precej se je namreč povečalo sredi lanskega leta, predvsem na račun režijskih delavcev, saj so v drugi polovici lanskega leta v Idriji prevzeli vse posle s področja nabave, prodaje, planiranja in konstrukcije ter jih v tem polletju v celoti tudi pre- vzeli. Edino razvojno delo za idrijski TOZD še vedno opravljajo v Železni- kih.

TOZD GOSPODINJSKI APARATI

Kadrovanje v proizvodnji

V Retečah smo se pogovarja- li z vodjo proizvodnje Ivanom Camlekom. Pozanimali smo se za težave, ki jih v TGA povzro- ča velika fluktuacija kadrov.

Kako urejate svoje potrebe po kadrih?

„To je pri nas težak problem. Imamo zelo močno fluktuacijo kadrov, ki skupaj s preplaniranim šte- vilom bolniških, zelo otežuje redni potek proizvodnje. Osip pri delovnih dneh, je precej večji kot smo računali. Namesto kalkuliranih 7 % dosega 11 %.

Fluktuacija je zelo huda. V zadnjih 5 mesecih se je v našem TOZD izme- njalo 56 delavcev. Glede na 315 za- poslenih je to kar velik odstotek.

Dodatna neprijetnost je še, da nas najpogosteje zapuščajo delavci z eno- letnim stažem, se pravi kader, ki se je ravno vpeljal v delovno proizvodnjo.

V kadrovskem pogledu so se v to- varni medtem sicer že izpopolnili, ven- dar le številčno, ne pa tudi po stro- kovni plati. Da odgovornemu kadru manjka izkušenj, je bilo že dostikrat povedano, žal, pa tudi v kvalifikacij- skem oziru struktura še ni dovolj ustrezna. Zaradi večje produktivnosti, oziroma boljšega delovnega učinka, so bili večji tudi prejemki, saj so se od lanskega polletja povečali kar za 20 %.

Gospodarjenje z obratnimi sredstvi bi tudi lahko ocenili za dobro. Zelo ugodno je stanje zalog, saj so se v ce- loti povečale komaj za 13 %, medtem ko se je vrednost proizvodnje, primer- jalno, povečala še za enkrat toliko, 26 %. Skupne zaloge so v primerjavi s planiranimi za 12 % nižje, medtem ko so skupni krediti za 18 % večji; seveda pa moramo poudariti, da smo kredit v glavnem potrošili za pokritje izgub.

Tudi kar zadeva investicije, so v Idriji krepko poprijeli. Pripravili so dva investicijska elaborata, od katerih prvi obravnava modernizacijo in razši- ritev obstoječe proizvodnje, drugi pa proizvodnjo kompresorskih motorjev. Po predvidevanjih bo druga investicija zaključena jeseni prihodnjega leta, ko se bodo morali vključiti v proizvodnjo kompresorjev, ki jo pripravlja TGO Gorenje.

Tudi kar zadeva polletne rezultate, bi lahko poudarili, da so nepričako- vano dobri, še zlasti kar zadeva novo- ustvarjeni dohodek, saj jim je uspelo zbrati celo nekaj akumulacije.

Primerjalno s planiranim letnim do- hodkom so dosegli 46 % celotnega pri- hodka in kar 51 % dohodka. Izbolj- šanje gre nekaj, seveda, na račun ma- teriala, saj so porabili le 41 % predvi- denega.

Z zadovoljstvom smo si odgovore zapisali, saj so odražali upanje, da se bodo stvari poslej le spremenile in kre- nile na pot uspeha, ki bo koristil ne samo domačinom, delavcem naše TOZD v Idriji, temveč vsej naši SOZD Iskra.

M.O.

Koliko časa je potrebno, da se delavec vpelje na delovnem mestu?

„Uvajalna doba traja 3 mesece. V tem obdobju delavca spoznavamo in ocenjujemo njegove kvalitete, spo- sobnosti in mu ustrezno temu poišče- mo najbolj primerne delovne naloge. Imeli smo tudi raziskave o produktiv- nosti mlajših kadrov. Tu bi lahko rekli, da v kvantiteti dosegajo starejše. Vendar je kvaliteta njihovega dela slabša.

K temu še lahko dodamo, da je pri starejših delavcih bolj razvit čut do delovnih sredstev in materiala kot pri mlajših.“

Se pravi, fluktuacijo boste morali na vsak način omejiti.

„Vsekakor. Ker smo že v pretek- lem letu ugotovili, da je ta problem izredno pereč, smo se pripravili, da ga omejimo. To bi dosegli z boljšimi

osebnimi dohodki in reševanjem sta- novanjskega problema.

Letos smo že uredili prostore za prebivanje 50 delavcev. Predvidevamo pa še odkup nadaljnjih kapacitet. To je zelo pomembno, kajti dobra polo- vica, ki nima rešenega stanovanjskega problema, stanuje privatno, kjer je sta- narina zelo draga.

Nameravamo tudi namensko vla- gati v banko. Tako bomo pridobili še kredite, s katerimi bomo lahko po- magali tudi tistim delavcem, ki so se odločili za individualno gradnjo.“

Kako pa je z izobraževanjem kvali- ficiranega kadra?

„Zahtevnejši proizvodni program bo terjal vedno kvalitetnejšo delovno silo in mi smo zato prisiljeni, da še naprej razmišljamo, kako bi izboljšali kvalifikacijsko strukturo. Odločili smo se za štipendiranje 40 kvalifici-

ranih kadrov različnih smeri. Tako bo izboljšana zlasti kvaliteta dela.

V sodelovanju z Delavsko univerzo v Škofji Loki so poizkusili tudi z orga- nizacijo interne pridobitve polkvalifi- kacij. Program je bil zanimiv in tisti, ki so se ga udeležili, so bili zelo zado- voljni. Vendar so nastale težave. Ker nismo mogli tako pridobljenih kvali- fikacij nagajevati z višjimi osebnimi dohodki, je zanimanje opadlo.“

Nameravate pri investicijskih na- črtih upoštevati tudi vaše težave s kadri?

„Vsekakor! Kadrovski problem nameravamo reševati tudi z moderni- zacijo tehnološkega procesa. Na ta način bi se s fizično sprostitev delov- nih mest zmanjšala tudi potreba po novi delovni sili.“

Boris Čerin

ZMAJ V NOVIH PROSTORIH

Izpolnjena dolgoletna želja

Ves avgust in še nekaj dni septem- bra je potekala selitev tovarne baterij in baterijskih naprav Zmaj iz doseda- njih povsem zastarelih in neustreznih prostorov na Šmartinski cesti v novo- zgrajene na Stegnah. Seveda v etapah. Najprej je oživilo v Stegnah skladišče, ki so ga tudi po gradbenem načrtu najprej zgradili, saj je bil to najbolj akuten problem v Zmaju.

Za skladiščnimi prostori so nato zgradili proizvodno stavbo s halami. Hkrati s tovarniškimi proizvodnimi prostori so zgradili tudi čelno upravno stavbo, ki je povezana po podzemelj- skem hodniku s celotno proizvodnjo. V upravni stavbi so našle prostore vse službe, tudi razvoj in menza.

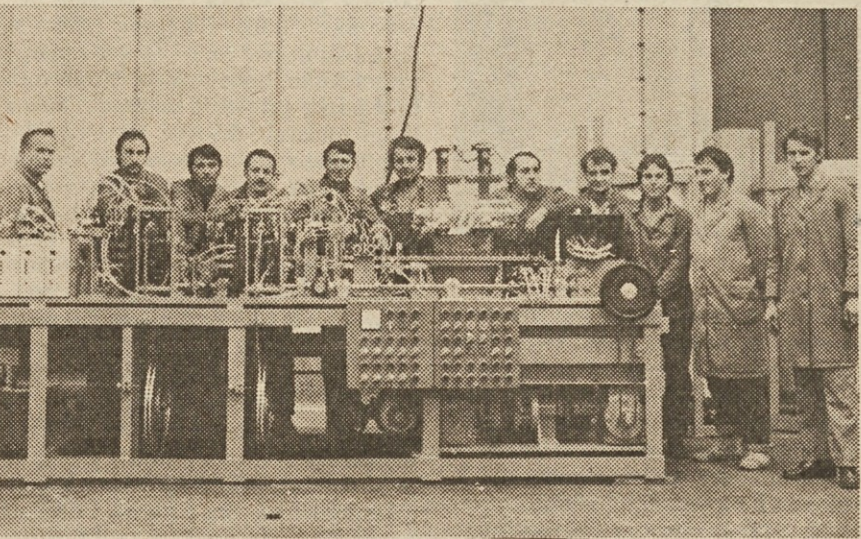
Čeprav se je kolektiv Zmaja že na- selil v novih prostorih, pa vlada za sedaj še prehodno selitveno obdobje. Vse naokoli je namreč še videti otiplji-

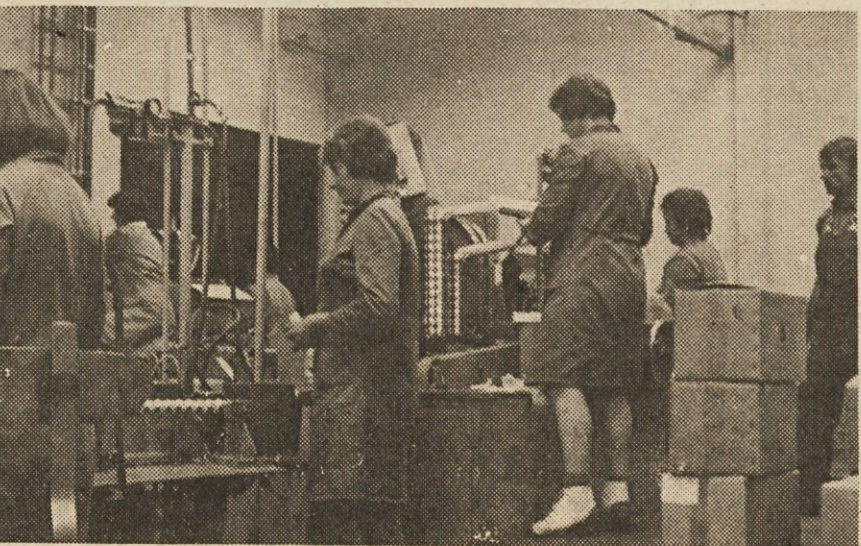
Seveda je treba pri novi tovarni baterij še marsikaj urediti, čeprav se je kolek- tiv že naselil v novih prostorih.

Tak zunanji izgled ima sedaj nova tovarna naše industrije baterij „Zmaj“ v Stegnah.

V „Zmaju“ vneta mislijo na avtomatizacijo proizvodnje. V ta namen so sami izdelali po načrtih in vodstvom domačega konstruktorja Janeza Čamernika strojno napravo za avtomatizirano proizvodnjo ploščatih baterij. Na sliki: ko- vinarni „Zmaja“, ki so sodelovali pri izdelavi naprave. Manjka le konstrukter dipl. inž. Janez Čamernik.

Stroji že tečejo in pridne delavke „Zmaja“ jim „strežejo“. Toda proizvodnja je za sedaj še poskusna.

ve znake nagle selitve in improvizacije. Tudi nekatera tehnična dela še pote- kajo, med drugim montirajo novo Iskrino hišno centralo PABX 100 C, ki bo imela kapaciteto 100 notranjih in 12 zunanjih telefonskih priklju- čkov. Urejajo tudi zunanjo podobo tovarne, zelenice okrog tovarne pa bodo še letos posadili s topoli.

Stroji se sedaj že vrte, vendar le poskusno. Najbolj se kolektiv veseli novega stroja za izdelavo ploščatih baterij 3 R 12, ki bo avtomatiziral to proizvodnjo in seveda odpravil veliko ročnega dela ter znižal proizvodne stroške. V Zmaju so ga sami izdelali po načrtih dipl. inž. Čamernika. V programu imajo še več strojnih in drugih izboljšav, ki bodo zagotovile še boljšo kakovost izdelanih baterij in prispevale k nižanju proizvodnih stroškov. Vse te izboljšave so morali zadnja leta odlagati prav zaradi pro- storske stiske na Šmartinski cesti.

Kolektiv Zmaja je sedaj po tolikih letih dela v skrajno slabih delovnih prostorih le dobil svojo moderno to- varno. Skoraj podvojeno površino ima nova tovarna. Okoli tovarne je sedaj tudi dovolj parkirišč in kar je posebej hvalevredno, nič več ni hrupnega okolja.

Tovarna na Šmartinski cesti je bila vklesčena od vseh strani s cestami oziroma železnico. Tega sedaj ni več, tudi prahu ne in smrdljivega ozračja.

Najlepša pridobitev kolektiva je moderna menza — obrat družbene prehrane. V sodobno opremljenih pro- storih bodo skrajja delili le malice, kmalu pa bodo organizirali tudi druge polne obroke, npr. kosila zaradi dveh izmen. Kakšen napredek pri skrbi za delavca! Ne pozabimo, da so delavci Zmaja med obema vojnama nosili s seboj v tovarno kos kruha in kanglico kislega fižola. S tem so se nahranili v času odmora, delali pa so v tovarni 10—12 ur na dan in vse sobote!

V Zmaju obračajo zdaj nov list v tovarniški kroniki. Po 55-letnem de- lovanju bodo pričeli sedaj novo po- glavje o sodobni in avtomatizirani pro- izvodnji.

Marjan Kralj

NOVE VRSTE ELEKTRIČNIH VAROVALK

Številni električni in elektronski aparati pa tudi njihovi posamezni deli so zaščiteni s termičnimi varovalkami, ki se ob preobremenitvi ali kratkem stiku stalijo, nakar jih je treba za- menjati z novimi.

Zahodnonemška tovarna Siemens je izdelala novo vrsto električnih varo- valk, ki jih imenuje hladne. V pri- merih preobremenitve ali visoke tem- perature se njihova upornost spre- meni, postanejo visokoohmske in na tak preprost način izključujejo velike električne tokove. Ko je prekinjena preobremenitev ali odpravljen kratek stik, so varovalke spet nizkoohmske in jih sploh ni treba zamenjati tako, da naprava ali del naprave deluje spet brezhibno.

Novo varovalke izdeluje Siemens z interno oznako P 9390-F51. Za sedaj navaja tovarna, da delujejo nove va- rovalke samo za obremenitve do 400 mA.

Marjan Kralj

Zaključna dela v Tunisu

Mnoge zanima, kako napredujejo dela za prenos proizvodnje enofaznih števec električne energije E 76 pri firmi SIAME v Tuniziji. Informacijo o tem nam je posredoval vodja tega projekta Mirko Urh.

Po pogodbi, ki je bila podpisana leta 1976, bi nova tovarna števec v Tuniziji že morala obratovati, vendar se je gradnja zaradi pomanjkanja gradbenega in instalacijskega materiala nekoliko zakasnila. V teh dneh potekajo zaključna dela na novi zgradbi. Opravljena so že vsa gradbena in instalacijska dela.

Iskra svoje obveznosti izpolnjuje v dogovorjenih rokih in obsegu priprav na proizvodnjo. Pripravili smo jim osnovne podatke za gradnjo tovarne, nabavo strojev in druge opreme, kot tudi risbe števca in njegovih sestavnih delov ter tehnološko dokumentacijo za proizvodnjo v prvi fazi. V zaključni fazi je tudi ostala tehnika in tehnološka dokumentacija za proizvodnjo ostalih sestavov. Poslali smo jim vso merilno opremo in montažne priprave za prvo fazo osvajanja ter večji del orodij za drugo in tretjo fazo v skupni vrednosti več kot 23 milijonov dinarjev. Odpremili smo tudi dele v pod-

sestavah za okrog 15.000 števec.

Pričetek proizvodnje števec v novi tovarni se približuje. Zato je v kranjsko Iskro prišlo na izpopolnjevanje v proizvodnji števec šest tehnikov in inženirjev, ki so ostali v Tovarni števec in drugih obratih Elektromehanike od 1 do 2 mesecev.

Tunizijci, ki so bili na praksi v Iskri-TOZD Števci z njenimi sodelavci.

Alojz Boc

Mladinci Elektromehanike v Angliji

Zdaj, ko se je vihar že nekoliko polegel in so dopusti že mimo, sem se odločil, da napišem nekaj vrstic o doživetjih — mojih in ostalih 18 članov mladinske skupine, s katero sem bil letos v pobratenem mestu Oldhamu. York, Blackpool, pokrajino Wales in nazadnje tudi London z vsemi glavnimi znamenitostmi so bili naši gostitelji od 23. junija do 7. julija. Je bila dokaj udobna.

Vožnja z letalom preko Frankfurt do Londona, od tam pa z avtobusom še 400 km severno do „vroče točke“, Clani naših skupin so bili priza-

jem pri županu, kjer smo ogledovali drug drugega, saj še nikoli nismo bili tako elegantni kot tisti večer.

Ogledali smo si tudi zelo razvpit film „Vročica sobotne noči“, ki nam je vtisnil nove note v našo plesno domišljijo. Svoje skromno plesno znanje sem potem prenašal tudi na naše vnete mladinke in mladince, tako da smo Angleže presenetili s skupinskimi plesi v stilu Johna Travolte — novega sex simbola deklet po vsem svetu.

Se najbolj delovno srečanje smo imeli s sindikalno organizacijo liberalcev. Njeni predstavniki so nam odgovarjali na številna vprašanja. Z nami je bila tudi izvrstna prevajalka Janja, ki se spozna tudi na politično ekono-

sem v Angliji. Lepo je bilo, morda nikoli več ne bom šel. Ostali so mi številni bilteni, prospekti, slike, pa tudi angleška zastava, ki so mi jo poklonili.

Navdajal pa me je prijeten občutek, ki ga lahko izpove vsak Slovenec: „Najlepše je doma!“

Borut Dvoršak

Po študiju — presenečenja v praksi

Vsaka delovna organizacija si želi v najkrajšem času usposobiti nove kadre za ureditve skupnih nalog. Pomaga jim pri vključevanju v novo delovno okolje in v samo delo.

Tudi delovna organizacija Iskra — industrija za telekomunikacije, elektroniko in elektromehaniko Kranj si prizadeva, da bi bilo področje dela pripravnikov čimbolj organizirano. Trenutno je v predhodni razpravi samoupravni sporazum o pravicah in dolžnostih pripravnikov. V tem samoupravnem sporazumu je opredeljen položaj pripravnika, čas trajanja pripravniške dobe, njegove delovne dolžnosti in podobno. Za čas trajanja pripravniške dobe naj bi pripravnik imel enake pravice in dolžnosti, kakor drugi delavci delovne organizacije. Pripravniška doba mora biti organizirana tako, da omogoči pripravniku čimboljše spoznavanje delovne organizacije in dela v njegovi stroki, da pa hkrati zagotovi čimvečjo koristnost pripravnikovega dela za delovno organizacijo kot celoto. Pravkar omenjeni člen je velikega pomena za pripravnike, žal pa se večkrat bolj upošteva drugi del stavka; posledica tega je, da pripravniki velikokrat ne dobijo ustreznega delovnega mesta. Dolej se je to dogajalo celo dolgoletnim štipendistom delovne organizacije. Prizadeti upajo, da se bo problem rešil z novim členom, ki pravi, da TOZD sprejema pripravnike na podlagi načrta, ki ga sprejme vsako leto do konca leta DS TOZD. Prej je namreč sprejemala pripravnike celotna delovna organiza-

mijo, tako da se je kakšno nerodno vprašanje v prevodu slišalo veliko bolj strokovno.

Podatek, da je v Angliji 2,5 milijona nezaposlenih — v glavnem mladih, kaže na gospodarsko krizo, ki je funtu močno znižala vrednost. V zadnjem času tam ni bilo veliko stavk, ki jih tudi že imenujejo „prekinitev dela“. V Angležih ni revolucionarnosti. Mladi pa se ne zanimajo toliko za politiko kot pri nas.

Angleški jezik nam ni delal velikih težav in smo se večinoma znali sporazumevati. Zadnje dni smo bili že pravi angleškovgovoreči Slovenci. Ker nam je šla Anglija tudi skozi želodec — mislim na hrano — moram reči, da so z raznovrstnimi jedmi, poudarek je bil na zelenjavi, napravili na nas močan vtis. Proti koncu obiska smo si že želeli naše domače hrane. Pivskih rekordov nismo postavljali, pač pa smo lahko opazovali, kako jih Angleži stalno rušijo.

Lahko bi še veliko napisal. Verjetno vsak od vas vsaj malo pozna Angleže in njihovo domovino, njihovo tradicionalnost, ki je rezultat bogate in dolge zgodovine te stare države.

Ob slovesu so nas spraševali, če nam je ugajalo. Da! Lepo je bilo. Vrnili smo se bogatejši z izkušnjami, malo bolj smo spoznali njihovo zgodovino, navade in pokrajino.

Ko sem doma stal ob kovčku, ki se je hotel razleteti, sem si mislil: „Bil

DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

Vse o narodni zaščiti

Odkar velja zakon o družbeni samozaščiti, varnosti in notranjih zadevah, se je na področju podružljanja varnostnih nalog veliko spremenilo. Družbena samozaščita, prej morda za marsikatero delavca ali občana dokaj neoprejemljiv pojem in dejavnost, v kateri je komaj uspeval odkrivati svoje mesto in naloge, je dobila nove razsežnosti in prvič tudi stvarno organizacijsko obliko — narodno zaščito. Na straneh, ki so namenjene delavcem Iskre Elektromehanike, pričnemo z novo rubriko o družbeni samozaščiti. Marsikomu še vedno niso popolnoma jasni pojmi s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite; številni novi izrazi (družbena, narodna, civilna zaščita, teritorialna obramba itd.) vnašajo zmedo med naše delavce in občane. Zato bo nova rubrika, v kateri bomo v nadaljevanjih obdelali vsa področja družbene samozaščite, zanimiva tudi za bralce iz ostalih delovnih organizacij SOZD Iskra. Kakor hitro bomo ugotovili potrebo po razjasnitvi kateregakoli problema pri izgrajevanju družbene samozaščite v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih, bomo pritegnili strokovnjake s tega področja, da bodo pripravili posebne članke. Dobrodošli bodo tudi vaši prispevki o delovanju odborov za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito ter enot narodne zaščite. Pošljite jih našemu uredništvu ali oddelku za varnost.

Urednik

KAJ JE NARODNA ZAŠČITA?

Zakon o družbeni samozaščiti, varnosti in notranjih zadevah vsebuje tudi določila o narodni zaščiti kot specifični organizirani obliki uresničevanja določenih pravic in dolžnosti delovnih ljudi in občanov s področja družbene samozaščite. Narodna zaščita je torej po tem zakonu del družbene samozaščite in ne posebna organizacija zunaj tega sistema, še manj pa podaljšana roka organov za notranje zadeve ali drugih organov.

V enoto narodne zaščite se združujejo in organizirajo delovni ljudje in občani, da bi s svojo aktivnostjo preprečili takšna dejanja ali izgrede, ki bi zahtevali ukrepanje državnih organov, ali povzročili delovnemu kolektivu ali krajevni skupnosti materialno oz. moralno škodo.

Prvenstvena funkcija narodne zaščite je varovanje delovnih ljudi in občanov, pogojev za njihovo delo, proizvodnih sredstev, družbenih dobrin, s katerimi upravljajo, in okolja, v katerem prebivajo.

Narodna zaščita kot oblika družbene samozaščite je rezultat spoznanja, da so v sistemu socialističnega samoupravljanja zmožni in pripravljeni opravljati te naloge delovni ljudje in občani sami.

Narodna zaščita je rezultat spoznanja in zahteve:

- da je potrebno sredstva za proizvodnjo in nekatere pomembne objekte bolje zavarovati;
- da je organizirana prisotnost zaščitnikov v določenem času na določenem prostoru najuspešnejša preventiva;
- da določene nepravilnosti v okviru samoupravnih odnosov v temeljni organizaciji združenega dela oz. KS lahko preprečujejo ljudje sami;
- da moremo zagotoviti določen red v javnih prostorih ali ob javnih manifestacijah tudi brez prisotnosti državnih organov;
- Delovanje narodne zaščite je usmerjeno v preprečevanje:
 - uničenja ali poškodbe določenih objektov ali naprav s sabotajami in diverzijami;
 - okužbe ali zastrupljanja voda iz vodnih izvirov ter zbiralnikov;
 - tatvine ali uničenja družbenega premoženja in dobrin, pomembnih za proizvodnjo in življenje;
 - požarov zaradi malomarnosti ali z namero, povzročiti škodo ter vnašati zmedo in negotovost;
 - raznih ekscesov, ki motijo mirno in varno življenje: neodgovorno in nepremišljeno obnašanje posameznikov ali skupin v temeljni organizaciji združenega dela v primeru notranjih zaostretev z namenom ogrožanja varnosti ljudi ali določenih naprav; ogrožanja življenja ljudi; izzivanje motenj na zborih in sestankih na javnih prostorih, prireditvah in manifestacijah, ki jih organizirajo delovni ljudje in občani ter njihove organizacije in društva; poskusi oskrunjenja ali omalovaževanja spomenikov, znamenj ali drugih kulturnih stvaritev splošnega in zgodovinskega pomena; žalitve ali ogrožanje zaslužnih, starih, invalidnih ali fizično onemoglih ljudi; zlorabljanje nastalega stanja v primeru naravnih ali drugih nesreč z namenom prisvajanja zasebne ali družbene imovine ipd.

Pripravil A. B.

Prihodnjič: Kdo sestavlja enoto narodne zaščite?

Sprejem pri županu je bil zelo slovesen.

devni mladinski aktivisti, ki jim je to potovanje nagrada in s tem tudi priznanje, da so šli v Anglijo kot predstavniki Kranja oziroma v mojem primeru tudi Iskre, iz katere so bili letos v skupini še trije mladinci: Miran Spahič, Janko Hvasti in Milan Savič.

V 14 dneh smo si ogledali več angleških mest. Med njimi tudi Manchester, York, Blackpool, pokrajino Wales in nazadnje tudi London z vsemi glavnimi znamenitostmi kot so Tower, Parlament, muzej voščenihih lutk Madame Tussand's, z ladjo smo se peljali po Temzi in še marsikaj.

Nastanjeni smo bili v veliki hiši — vili, 10 km iz mesta, kjer so nam delale družbo tudi ovce, ki so se pasle pod okni. Vsak dan smo se vozili s privatnim avtobusom na izlete, v mesto na razne sprejeme, nakupe in v disco klube. Sreče z vremenom nismo imeli, vendar program obiska ni bil veliko odvisen od tega, saj smo bili v glavnem v avtobusu, ali pa v kakšnem muzeju, časopisnem podjetju, bazenu, v trgovinah.

V času našega bivanja v Oldhamu so imeli v številnih tamkajšnjih tovarnah kolektivne dopuste, tako da je bilo mesto bolj prazno. Prostega časa smo imeli zelo malo — dva dni, ki smo ju izkoristili za nakupovanja in malo počitka. Vse skupaj je bilo zelo naporno. Spali smo bolj malo, naslednji dan pa smo morali biti sveži za spre-

cija, kar je večkrat povzročalo nespornost.

Pripravniška doba za pripravnike s srednjo izobrazbo traja 6 mesecev, z višjo izobrazbo 9 mesecev in z visoko izobrazbo 12 mesecev. Najkasneje 1 mesec pred potekom pripravniške dobe mora biti pripravniku dodeljeno delo na delovnem mestu, na katerem naj bi po končani pripravniški dobi delal oz. naj bi bil razporejen. V pripravniški dobi mora biti vsakemu pripravniku zagotovljeno, da se na ustrezen način seznani s splošnimi značilnostmi, izkušnjami in perspektivami TOZD in delovne organizacije kot samoupravne in proizvodne skupnosti, s samoupravnimi akti delovne organizacije in TOZD (notranjo organizacijo ZP, DO in

TOZD), s stanjem in problematiko dejavnosti ter da se seznani s strokovno problematiko stroke oz. nalog, ki jih bo opravljal.

Med pripravniško dobo mora biti pripravnik razporejen na vseh tistih delih in delovnih mestih, kjer se opravljajo naloge in dela, ki so organizirana za njegovo usposabljanje in kjer si lahko pridobi za svojo stroko in poklic, ki ga bo predvidoma opravljal, potrebno prakso. Pripravnik vodi dnevnik o poteku pripravniške dobe, o izpopolnjevanju programa dela in usposabljanju. Ob koncu pripravniške dobe pa mora opraviti preizkus znanja (Nadaljevanje na 7. strani)

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se vsem sodelavcem TOZD TEA v Iskri Elektromehaniki zahvaljujem za iskreno sodelovanje, posebej pa še za prejeto darila

Anton Zaplotnik
tehнолог

ZAHVALA

Najlepše se zahvaljujem vsem sodelavcem v TOZD Nabava za prelepo darilo in priskrbo slovo ob mojem odhodu v pokoj. Prav tako priskrba hvala za darilo članom Iskra Comerca — zunanji trg. Vsem želim mnogo sreče, zdravja in uspeha pri nadaljnjem delu.

Maks Dolenc

Sodelavci so se v TOZD TEN v kratkem poslovili od Justine Umek, ki je odšla v zaslužni pokoj. Obdarili so jo in ji zaželeli vse dobro.

Kritično o servisiranju

Nedavna konferenca poslovođij Iskrinih servisov iz vse Jugoslavije je opozorila, da poslujejo letos serviserji boljše, kot so predvidevali z načrtom, hkrati pa poudarjajo, da je bil ta načrt zastavljen nižje, kot pa bi morale biti obveznosti te novoustanovljene temeljne organizacije do servisiranja Iskrinega proizvodnega programa. Konferenca — bila je v Ljubljani — je opozorila tudi na številne probleme, s katerimi se morajo pri svojem delu še vedno srečevati serviserji. Naj jih kar naštejemo: pomanjkanje rezervnih delov, kadrovska problematika, šolanje kadrov, pomanjkanje instrumentov in orodij, prostorski problemi itd.

Dnevni red tega pomembnega sre-

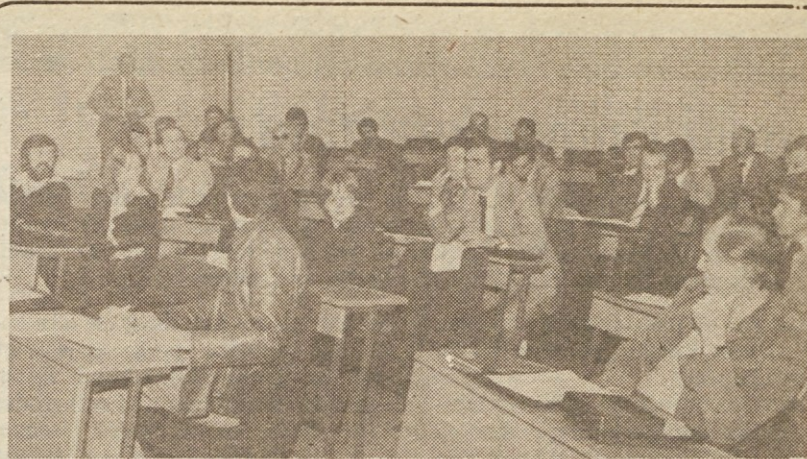
slovdje servisov so menili, da bi morala ta vrednost v prihodnjem letu med drugim narasti tudi za stroške, katere pokrivajo serviserji za svojo udeležbo v pokrivanju stroškov skupnih služb SOZD Iskra in za splošno institucionalno propagando.

Omenili smo že, da je kadrovski problem še kako prisoten v TOZD Servis. V tem, po Jugoslaviji razprostranjenem kolektivu, je značilna izredno visoka fluktuacija: serviserji delajo v težkih pogojih — zlasti na terenu — in morajo pogosto prehoditi peš v oddaljenih krajih tudi po več ur, da bi lahko ugodili našim kupcem. Na to, da serviserji zapuščajo delo, v veliki meri vpliva tudi njihov stik s kupci, kajti le slednji zaradi nezado-

Eden prvih obiskovalcev naše nove trgovine v Kragujevcu je bil tudi tale „čiča“ v pristni šumadijski noši.

Iskrina prodajalna v Kragujevcu je gotovo izrednega pomena tako za Iskra kot za to mesto, srce Šumadije. Tega, da imajo v Kragujevcu sedež številne velike delovne organizacije, kot na primer Crvena zastava, 21. oktober, Filip Kljajić, Elektro Šumadija, PTT Kragujevac, Znanstveni center Kragujevac in druge, verjetno ni treba

V dneh od 15. do 17. t. m. je Slovenijo obiskala skupina novinarjev iz bratskih republik in pokrajin. Jugoslovanski novinarji so ob tej priložnosti obiskali ljubljanski „Litostroj“ in SOZD Iskra, ob koncu obiska pa jih je sprejel tudi predsednik Izvršnega sveta skupščine SRS dr. Anton Vratuša. V sejni sobi naše stolpnice so novinarje sprejeli člani poslovodnega kolegija predsednik Jože Hujs in člana Miloš Kobe ter Boštjan Barborič. Jože Hujs je jugoslovanske novinarje seznanil z letošnjimi poslovnimi rezultati, z dosežki ob polovici srednjeročnega načrta in o programski usmeritvi Iskre. Novinarji so postavili nekaj tehničnih vprašanj, na katera je Jože Hujs ustrezno odgovoril. Zlasti so se zanimali za hitro rast Iskre, njena vlaganja, sodelovanje v mednarodni delitvi dela, izpolnjevanje izvoznih načrtov in podobno. Jugoslovanske novinarje je nato Miloš Kobe seznanil z dosežki Iskre na področju mikroelektronike, ogledali pa so si tudi razstavo dosežkov v avli stolpnice.

S konference direktorjev Iskrinih servisov.

čanja, ki je zbralo poslovođje Iskrinih servisov iz domala vse Jugoslavije, je obsegal tri točke. Prva je bila obravnava polletnega rezultata poslovanja na osnovi analitsko obdelanih podatkov in uresničitve začrtanih nalog do konca leta, zatem so spregovorili o investicijah v TOZD Servis, pred točko razno pa še o analitski oceni in katalogu del.

V okviru prve točke so udeleženci menili, da serviserji uresničujejo planske zadolžitve, vendar s prevelikimi stroški. Zaradi posebnih akcij na terenu in nepravilnih dobav rezervnih delov je bilo servisiranje v prvem polletju izredno oteženo. Serviserji so morali namreč odstraniti proizvodne napake na večjih količinah finalnih izdelkov. Za popravilo teh, še neprodanih izdelkov, so morali vgraditi rezervne dele, ki so bili predvideni za servisiranje na prodanih izdelkih, in od tod to večje pomanjkanje.

Ena od ugotovitev nedavnega zasedanja je bila ta, da bi morali končno rešiti problem pravočasnih dobav rezervnih delov, pri čemer pa so poudarili, da se je položaj že precej izboljšal, potem ko je Iskra Commerce zgradila v Stegnah centralno skladišče. Eden hujših problemov je tudi vrednost servisne ure, ki je dosti prenizka za rentabilno poslovanje. Po-

voljstva zlivajo žolč na serviserje, ki pa niso prav nič krivi za napake Iskrinih izdelkov. So pa seveda še drugi problemi, kot na primer neredna prehrana, relativno nizki dohodki, pri različnih montažnih delih tudi nočno delo itd.

In prav v zvezi s fluktuacijo je treba opozoriti, da lahko postane nekdo serviser šele po kakšnem letu dni. Ta dolga uvajalna doba in fluktuacija v servisu med drugim povzročata tudi nizko produktivnost.

Zaradi te problematike so udeleženci konference poudarili, da bo morala temeljna organizacija Servis v prihodnje mnogo bolj sistematično pristopiti k dopolnilnemu šolanju kadrov, in sicer preko seminarjev ter odgovarjajoče prakse v proizvodnji.

Omenili smo že, da je pomanjkanje instrumentov in orodij poleg prostorskega problema eden najhujših, s katerim se morajo srečevati delavci tega kolektiva. Prav o tem je tekla beseda v okviru druge točke dnevnega reda, pri čemer smo slišali podatek, da se je TOZD Servis v okviru investicijske politike odločila za sanacijo obstoječih servisov ter za vlaganje v nove prostore v tistih mestih, v katerih odpiramo nove industrijske prodajalne.

L. D.

V Kragujevcu 31. Iskrina trgovina

Prejšnji teden je Iskra Commerce odprla v Kragujevcu že svojo 31. industrijsko prodajalno v Jugoslaviji, v kateri je moč kupiti domala ves Iskrin proizvodni program. Novi objekt meri skupno 228 kv. m, od tega so polovica prodajni prostori, polovica pa pomožni prostori in skladišče.

Prodajalna je v strogem središču Kragujevca, in sicer v istem poslopiju kot osrednja blagovna hiša Beograd ter nasproti kragujevske občinske skupščine. Z gotovostjo lahko trdimo, da je Iskrina prodajalna v Kragujevcu ena najlepših naših prodajaln v Jugoslaviji, hkrati pa po svoji oblikovnosti, estetskem videzu in namembnosti precej odstopa od drugih sosednjih prodajaln.

Nakup poslovnih prostorov je veljal Iskra Commerce 5 milijonov dinarjev, oprema za dokončno ureditev pa je nanesla še nadaljnjih 500 tisoč dinarjev. Kljub visoki investicijski naložbi so v Iskra Commerce prepričani, da je bila odločitev, da moramo imeti svojo prodajalno v Kragujevcu, še kako pravilna. V potrditev te opravičenosti naj

navedemo podatek, da je prodajalna že prvi dan le nekaj ur po otvoritvi iztržila 70.000 dinarjev, in to predvsem od prodaje dvotarifnih števcov in širokopotrošnih izdelkov.

V prodajalni so za zdaj zaposleni le trije — dva prodajalca in blagajničarka, seveda pa bo treba v bližnji prihodnosti to število povečati, kajti sami vsega predvidenega dela gotovo ne bodo zmogli.

Osebe nove Iskrine trgovine.

INDUSTRIJA ZA TELEKOMUNIKACIJE

PO ŠTUDIJU PRESENEČENJA V PRAKSI

(Nadaljevanje s 6. strani)
nja. Poznati mora samoupravni sporazum o MRD, o varstvu pri delu, o združevanju TOZD v delovno organizacijo, statut DO in teze iz varstva pri delu.

Doslej so imeli pripravniki pri opravljanju svojih delovnih nalog več problemov. Največkrat so delali le na področju, kjer je bilo njihovo bodoče delovno mesto, poleg tega zanje velikokrat ni ustreznih delovnih mest. Potrebni bi bili grobi programi za večjo aktivnost, treba pa bi bilo tudi okrepiti sodelovanje z mentorji, ki pa niso stimulirani za delo s pripravniki. Mentorji po TOZD bi morali enotneje nastopati, saj so trenutno med posameznimi TOZD velike razlike.

In kaj pravijo o svojem delu pripravniki sami?

MANJA BELEC, pripravnik — socialna delavka:

„V delovni organizaciji Iskra Elektromehanika Kranj sem doživela dober sprejem; že takoj pa moram priznati, da je doba uvajanja zelo težka. Na VSSD so nas seznanili le s teorijo, zato sem se v praktičnem delu mojega poklica kar težko znašla.

Veliko je terenskega dela, kar mi ugaja. Ker sem delala diplomsko nalogo s področja stanovanjske problematike, sem to področje vključila tudi v pripravniško nalogo. Ljudje se s svojimi problemi še vedno raje obračajo na tovarišico Zinko, ki je vodja našega oddelka. Jaz sem pač nova in se name še niso privadili, čeprav sem tukaj že dobro leto. Glede pripravnikov na splošno pa menim, da je organizacija pomanjkljiva. Meni npr. ob prihodu na delovno mesto niso niti razkazali delovne organizacije, prav tako pa pogrešam informacije o poslovanju v delovni organizaciji (kaj se na posameznih področjih dela). Najbolj občutim premajhno povezanost med delovnimi organizacijami in šolami.“

MARIJA ROZMAN, pripravnik — dipl. ing. kemije:

„Kot petletna štipendistka delovne organizacije Iskra Elektromehanika Kranj sem računala na delovno mesto, kjer se bom ukvarjala s kemijsko tehnologijo. Razočaranja so me čakala že na prvem koraku. Zaposlili so me kot pripravnika pri programirjih in na tem mestu sem ostala en mesec in pol. Po pomoč sem se zatekla v kadrovske službe in končno dobila delovno mesto pri kontroli površinske zaščite, kar pa še vedno ne ustreza popolnoma moji izobrazbi. Potrebno je veliko prilagajanja. Tako

posebej poudarjati, hkrati pa bo nova prodajalna omogočila posredovanje Iskrinih izdelkov tudi kupcem iz drugih bližnjih šumadijskih mest — Svetozareva, Arandjelovca, Paračina, Čuprije, Kraljeva, Čačka, Gornjega Milanovca, Lapova itd.

Slovesne otvoritve nove prodajalne so se poleg Iskrinih predstavnikov udeležili tudi predstavniki družbenopolitičnega in gospodarskega življenja Kragujevca, med njimi predvsem predstavniki tamkajšnjih največjih delovnih organizacij, ki so bile že doslej med vodilnimi Iskrinimi kupci.

V neposredni bližini nove industrijske prodajalne bo Iskra Commerce v nekaj tednih tudi že uredila nove servisne prostore ter tako dopolnila Iskrino prisotnost v tem mestu.

Lado Drobež

se npr. sedaj učim statistiko, saj prej ni bilo načrtovano, da bom to potrebovala na bodočem delovnem mestu. Veliko časa mi vzame tudi pripravniška naloga, vendar mi sodelavci radi pomagajo.“

Tako kot Manjo, tudi njo moti, da se pripravniška ocena dviga po pravilu, to je ne glede na to, kako vestno opravljaš svoje naloge; pa tudi osebni dohodek je po različnih TOZD zelo različen. Očitno je, da organizacija šepa. Kadrovska služba bi lahko ustrezneje pripravljala delovna mesta.

ANTON MARTINJAK, pripravnik — elektrotehnik:

„Po končani Iskrini tehniški šoli sem šel v vojsko, še pred odhodom k vojakom pa sem bil 3 mesece honorarno zaposlen. Nato sem se zaposlil v TOZD TEA. Vso pripravniško dobo delam na istem delovnem mestu. Zaposlil sem za premestitev v razvojni oddelk, vendar, kot kaže, moji prošnji ne bodo ugodili. Dva meseca sem bil na specializaciji v TOZD ATC na Laborah, ker so v oddelku, kjer sem sedaj zaposlen, potrebovali nekoga, ki bi znal ravnavati z novo napravo. Delovno organizacijo sem v celoti spoznal že v času prakse, sedaj pa se natančneje seznanjam s TOZD TEA.“

Anton pravi, da bi bilo potrebno urediti področje osebnega dohodka za pripravnike. Močno občuti razkorak med teorijo in prakso. Šola ti ne da prave podlage, naučiš se pač za minimum. Sedanjemu delovnemu mestu se je prilagodil največ samoiniciativno. Pri prilagajanju pa mu je pomagalo to, da se je že prej veliko ukvarjal z radioamaterstvom. Potožil je tudi, da za pripravnike mnogokrat ni ustreznih mentorjev.

Majda Knific

Sodelavci v Iskrini restavraciji v Kranju so se pred nedavnim poslovili od nekdanje sodelavke Anice Boncelj, ki je odšla v pokoj.

Vgraditi novo kvaliteto

Delovna organizacija IEZE, ki je letošnje prvo polletje sicer odlično poslovala, je imela precej težav pri izvozu. Eden izmed največjih problemov so bile visoke zahteve kupcev po sodobni kvaliteti. Zato smo prosili za razgovor Zoltana Zemljiča, vodjo Službe za kvaliteto v IEZE.

Kakšen je položaj na svetovnem trgu za naše izdelke, glede na visoke zahteve kupcev?

Kupci postavljajo zelo visoke zahteve za večino naših izdelkov. Prehod na dve do petletno garancijo je zlasti zelo ostro pritisnil na proizvajalce elementov. Naše elemente namreč vgrajujejo v te zahtevne elektronske naprave. Viden skok je zlasti pri izdelkih široke potrošnje: radioaparatih, televizorjih, gramofonih in magnetofonih, ki pri nekaterih proizvajalcih dosegajo skoraj profesionalno raven kakovosti. Zato pa morajo naši elementi slediti tej ravni predvsem z zanesljivostjo in kakovostjo.

Mislím, da smo premalo upoštevali signale s svetovnega trga pred dvema letoma in zato nas je presenetila konkurenca bolj slabo pripravljena. Vedeti moramo, da izvažamo na najzahtevnejši trg, kjer je ponudba večja od povpraševanja. Tako je v ZDA, Angliji, Nemčiji in drugod.

In kaj je po vašem mnenju treba storiti, da bomo izvozili, kolikor smo načrtovali?

Isto bomo morali narediti, kot ostali proizvajalci elementov v Evropi, ki so v podobnem položaju kot mi. Japonska industrija je vrgla na trg aparature in elemente v najvišjem kakovostnem razredu, s skoraj profesionalno zanesljivostjo, čeprav so namenjeni za široko potrošnjo. To pa celo po izredno nizkih cenah, do polovice nižjih od evropskih, poleg tega pa daje za nekatere izdelke 2-5-letno jamstvo.

Zato velike renomirane firme v Evropi hitijo, da bi dohitele razvoj in kvaliteto te visoke konkurence. Med temi smo tudi mi. Vgrajujemo znanje in materiale, da bi dosegli te visoke cilje. Poleg tega pa vse več vlagamo v nove tehnologije izdelkov in dela. Tako upamo ujeti korak s tistimi, ki so nam ušli naprej.

Prav zato pa pri nas toliko investiramo ne le v strojno opremo in pogoje dela, ampak tudi v aparature in instrumentarij, s katerimi bomo lahko že med delovnim procesom zagotovili tisto raven, ki jo zahteva trg. Sicer pa ni izbire. Prevelik proizvajalec ele-

mentov smo za Jugoslavijo in moramo za nad polovico proizvodnje najti odjem na inozemskih tržiščih. Ostaja nam samo vključevanje v mednarodno delitev dela, druge izbire ni. Uspehov pa seveda tudi ne smemo pričakovati čez noč.

Kako se je ta „kvalitetna kriza“, če jo lahko tako imenujemo, odrazila v proizvodnji pri nas in po svetu?

Predvsem imamo vsi skupaj še eno izkušnjo več. Mislím, da smo se naučili, da moramo raziskavo trga jemati bolj resno, hitreje ukrepati in postati z eno besedo bolj prožni. Najbrž je največ vreden premik v miselnosti naše proizvodnje in strokovnih ljudi. Spoznali so namreč, da živimo v dobi, ko se vse hitro spreminja raste in izboljšuje. Železni programi so sicer preizkušeno sredstvo, vendar včasih utegnejo postati nevarni.

Drugo važno spoznanje pa je misel, da se moramo dodatno izobraževati. Izobraževanje ob delu je vse bolj nujno za vse nas. Od nekvalificiranih do ljudi z doktorati. Znanje in dognanja se širijo, rastejo in kdor sproti ne zasleduje tehničnega razvoja na svojem področju, bo umrl od lakote na lovorikah svoje diplome, ali spričevala. Treba bo poslati v ogenj službe izobraževanja in kadrovske službe, ki so odgovorne, da bodo potrebni seminarji, tečaji in predavanja na razpolago. Strokovnjakov ne manjka in tudi inštituti ter izobraževalne ustanove so voljni povedati, kar znajo.

Imate še kako misel okrog tega vprašanja, ki je še nisva rekla, ali zapišala?

Za konec bi rad povedal, da ni vsa kvaliteta, ki jo iščejo po svetu v proizvodnji, oz. plod proizvodnje. Tu gre tudi za kvaliteto odnosov do kupcev, kvaliteto poslovanja in kvaliteto stranskih dejavnosti. Včasih nismo brez idej in znanja, moramo pa priznati, da smo večkrat nerodni. Težave so pri dogovorjenih oznakah na artiklih, na embalaži, pri dogovorjenih rokih in včasih pri dogovorjeni kakovosti. V teh primerih gre za nerodnost, za površnost, ki si je pa ne bi smeli privoščiti.

F. Kotar

TOZD ORODJA IN NAPRAVE LJUBLJANA

Čas in prostor

V TOZD Orodja in naprave, ali kot pravimo po domače v Orodjarni imajo že kronične težave s prostorom in časom. Potrebovali bi več strojev, a jih ni kam postaviti. Zato tudi nimajo dovolj zmogljivosti in ne morejo ustreči vsem naročnikom orodij in naprav.

Kako iz te prostorske zagate? Direktor Blaž pravi, da bo treba v najkrajšem času misliti na večje prostore. Industrija elementov je najbrž na čelu Iskrinih investitorjev. Tovarne se širijo in izpopolnjujejo tehnologijo. Zato rabijo vse več in več novih naprav za določene delovne operacije, oz. za njihovo avtomatizacijo, ali meharizacijo. Taka usmeritev IEZE je gotovo pravilna, saj le s sodobno tehnologijo in avtomatizacijo lahko napreduje, znižuje proizvodne stroške in tako postane konkurenčna zlasti za svetovni trg. Žal pa se v teh zadevanjih kaže ozko grlo v Orodjarni. Po tovarnah pa potrebujejo vse in zahtevnejših naprav in orodij.

Sicer je Orodjarna zelo dobro opremljena, lahko izdeluje tudi najzahtevnejše delovne pripomočke, le da je vsega premalo. Novih strojev pa ni več kam namestiti. Zato že dlje načrtujejo širitev prostorov. Idejni načrt že obstaja, čeprav rešitev ne bo enostavna. Sicer pa je povečanje nujno. Če hočejo slediti investicijskim programom posameznih TOZD za katere izdelujejo naprave, bo treba načrt razširitve čimprej realizirati. V nasprotnem primeru bo prišlo do začaranega kroga zaostajanja za

Orodjarja Matjaž Peklenk in Lojze Zorc.

investicijskimi predvidevanji v srednjeročnem načrtu. Kajti na zunanje sodelavce in njihove usluge ni mogoče računati, ker tudi drugod orodjarne komaj dohajajo naročila. Tako je edina rešitev v povečanju zmogljivosti z novimi prostori, v povečanju strojnega parka in zaposlitvi novih kovinarjev in strojnikov za nemoteno in vse bolj zahtevno izdelavo orodij. Pri tem se že v načrtih pojavlja težko vprašanje, kje dobiti kovinarje. Znano je namreč, da iz poklicnih šol prihaja vse manj orodjarjev, strugarjev, rezkalcev in strojnih ključavničarjev.

Direktor Blaž pravi, da se mladi ljudje vse preveč bojijo strojev in strojnega olja. Vsi bi radi v projektivo, ali v administracijo. Zato bo treba za te velike potrebe misliti tudi pri nagrajevanju, saj bo najbrž to edini način, da bodo deficitarni poklici spet pokrili potrebe.

Seveda bo treba ob širitvi proizvodnih zmogljivosti v Orodjarni povečati tudi konstrukcijo. Že povečan obseg proizvodnje bo to terjal, poleg tega pa je treba računati, da so avtomatske naprave vse zahtevnejše, če naj ustrezajo potrebam in sodobnim zahtevam.

KF

TOZD KERAMIKA

Obravnava pomembnih vprašanj

Pred kongresi slovenskih in jugoslovanskih sindikatov je postalo delo v osnovnih organizacijah zelo živahno. V TOZD Keramika si bodo ob razpravah o kongresnih dokumentih zastavili čisto jasne in izvedljive cilje, nam je povedal v pogovoru predsednik OO sindikata Jadran Fabjan.

Dela smo se lotili zelo zavzeto in predelujemo izbrane dele predlogov kongresnih dokumentov. Konkretnih vprašanj, ki nas zanimajo in živo zadevajo, je dovolj. Tako v materialih za 8. kongres ZSJ, kot tudi v predlogih dokumentov za 9. kongres Zveze

Zoltan Zemljič, vodja službe kvalitete v IEZE.

TOZD KERAMIČNI KONDENZATORJI

Delo sindikata vse bolj odgovorno

S seje Izvršnega odbora OO sindikata v Žužemberku.

V torek, 12. 9. je bila seja Izvršnega odbora OO sindikata v Keramičnih kondenzatorjih v Žužemberku. Pregledali so poslovanje za zadnjih 8 mesecev, pomudili so se ob javni razpravi o osnutkih petih samoupravnih splošnih aktov in predkongresni dejavnosti sindikata. Zaradi vse težjih in zahtevnejših nalog pri vodstvu sindikalne organizacije je prosila za razrešitev dosedanja predsednica, odbor je prošnji ugodil.

O poslovanju v prvem polletju in zadnjih dveh mesecih je poročal direktor Lavrič in ugotovil vrsto dobrih pokazateljev ekonomičnega poslovanja. Konec junija so dosegli 52 % letnega proizvodnega načrta, ostanek dohodka pa je daleč nad predvidevanji. Osební dohodki so se močno povečali in tako znaša najnižji OD za normalni delovni čas okrog 3800 din. Poprečni OD pa je okrog 5000 din. Tudi zadnja dva meseca zelo dobro kažeta in do konca leta bodo precej prekoračili predvidevanja v proizvodnji in tudi finančno.

Težave so bile le pri izvozu, toda sedaj je naročil dovolj in bodo v drugem polletju program izvoza presegli in tako nadoknadili del zamujenega v prvih šestih mesecih. Drugo leto pa bodo dvignili proizvodnjo za 50 % in s takim tempom dosegli, da bodo ob koncu dolgoročnega načrta leta 1985 izdelovali okrog 4 krat več kot zdaj. Za to se kažejo realne možnosti, treba pa bo še precej investirati v opremo in razvoj. Prav zdaj imajo v delu razvojno nalogo, ki jo financirata delno tudi Republiška raziskovalna skupnost in JLA.

O predkongresni dejavnosti je poročal sekretar ZK Smerke. Na osnovi kongresnih materialov bodo razpravljali v sindikalnih skupinah o vseh 15 področjih, ki jih obsega to gradivo. Zlasti pa se bodo pomudili, čemur so pritrdili tudi razpravljalci, pri vpra-

šanju otroškega varstva kmečkih otrok, družbenega planiranja, družbenega standarda, proizvodnje, kadrov in izobraževanja ter še ob nekaterih.

Za javno razpravo o petih samoupravnih splošnih aktih so ugotovili, da lepo teče. Kratko vsebino vseh so objavili v domačem biltenu, ki ga dobi vsak delavec, termini za razpravo, usklajevanje in sprejemanje pa so tudi realno postavljeni.

Nato je predsednica Izvršnega odbora OO Tatjana Orlova prebrala pismo sekretariata OO ZK v domači TOZD. Sekretariat ugotavlja, da je sindikat po kongresih ZK in s kongresi sindikatov dobil vse večjo vlogo, da je postal izvršilni politični organ v TOZD in ima zato tudi temu ustrezno težje naloge. Sedanje vodstvo sindikata pa v celoti temu ni kos. Zlasti predsednik bi moral biti široko razgledan, politično angažiran človek, ki bi bil zmogel prevzeti nove, vse težje naloge, ki stojijo pred sindikalno organizacijo.

Predsednica Izvršnega odbora sindikata je glede na to prosila za razrešitev, ki jo je Izvršni odbor OO sprejel z večino glasov. Ob tem je predsednik občinskega sindikalnega sveta iz Novega mesta Stane Zunič poudaril, kako je važna sedanja dejavnost sindikata ne le teoretično, ampak tudi v praksi. Zato bo moral bodoči predsednik osebno in s funkcijo ter delom vložiti maksimum naporov, da bo razgibal sindikalno organizacijo. Člani sindikata pa ga bodo morali podpreti, saj je nevzdržno, kar se pogostokrat dogaja, da pri delu ostaja predsednik osamljen, z enim ali dvema aktivnejšima članoma izvršilnega odbora.

Za novega predsednika so izvolili Jožeta Kocmurja z večino glasov. Ta se je za izkazano zaupanje zahvalil in prosil odbor za intenzivno pomoč pri delu, saj en človek ni kos zahtevnim nalogam, ki stoje pred osnovnimi organizacijami sindikata.

FY

Jadran Fabjan, predsednik sindikata v Keramiki.

sindikata Slovenije. Predvsem moramo rešiti vprašanje novega programa, oz. usmeritve sindikata. Moramo, za vsako ceno, postati nosilec družbenopolitičnega dogajanja. Ker v samoupravnem sistemu o vsem odloča delavec, je zato sindikat poklican da to praktično uveljavi. Da pa bomo to dosegli, bomo najprej uredili sistem temeljitega informiranja. Med drugim bo novost, da bomo v sindikalne skupine povabili strokovnjake za vprašanja, ki jih bomo obravnavali in ti bodo razumljivo, z argumenti podprto in strokovno utemeljeno razložili snov razprave. Šele temeljita poučenost je pogoj za dobro, zavestno in pravilno odločanje. Doslej smo to plat kar preveč na lahko jemali in zdaj je treba to pomanjkljivost odpraviti.

Taka oblika, še enkrat povem, kratka in razumljiva, pri obveščanju je nujna. Saj odločamo o življenju in delu v TOZD, v DO, v krajevni skupnosti in občini. Odločamo o našem dohodku, kako ga bomo porabili, kaj bomo z njim financirali in zato je prav, da poznamo projekte in akcije, ki jih financiramo.

Ker ne morem tu govoriti o vsem, naj se dotaknem le še področja športa, rekreacije in letnega oddiha. Pri nas smo že pred časom to delo popestrili, poživili, skratka „postavili na noge“. Tako smo že dosegli vidnejše uspehe v malem nogometu, v več športnih panogah na občinskih in drugih tekmovalnih. Ta premik smo dosegli predvsem z razdelitvijo dela in zadolžitvijo določenih članov izvršilnega odbora. Tako odgovarjajo določeni poverjeniki za kulturo, šport, družbenopolitično delo in tako naprej.

(Nadaljevanje na 9. strani)

Krvav opomin!

Iskra v Stegnah je že pred tremi meseci postavila Skupščini občine Šiška delegatsko vprašanje, kdaj bo urejen mestni promet v Stegnah, kdaj bodo zgradili varne prehode čez prog in kdaj bo urejena Stegenska cesta. Doslej še ni nihče od odgovornih dal ustreznega odgovora. V ponedeljek, 11. 9. zvečer, pa je vlak povozil 31-letno Jernejo Flere, ki se je vračala iz službe v TOZD Feriti.

Sicer pa je problem nevarnega prometa na Stegnah, ki postaja prava industrijska cona, že leta problematičen. Ker je na tem kompleksu zaposlenih prek 2300 delavcev (drugo leto jih bo že 3500), je v konicah na cesti in na črnih prehodih, ki vodijo na mestni avtobus čez gorensko prog, prava zmeda. Mestnega avtobusa ni in zato ne morejo delavci koristiti drsnega delovnega časa. Delavci so pač vezani na nekaj posebnih avtobusov, ki pripeljejo v tovarno ob šestih in odpeljejo okrog dveh. Kdor pa ostane dlje, ali odide prej, mora prek nezavarovane proge, čez divje prehode na Celovško cesto in na mestni avtobus, ali pa se voziti z lastnim avtomobilom. Pri Viatorju pravijo, da ne morejo urediti mestne proge na to področje, ker vodi tja le industrijska cesta — ozka in brez pločnikov.

Skratka, voz se zapleta in nihče noče nič vedeti o ureditvi tega perečega problema. Organizacije združenega dela na zahtevo delavcev iščejo rešitev. Prošijo za boljšo cesto, za mestno avtobusno prog, pa se nič ne premakne.

Krvavi ponedeljki davek, ki ni bil prvi, je spet nova, krvava prošnja naslovljena na odgovorne činitelje, naj vendar kaj ukredujejo.

FY

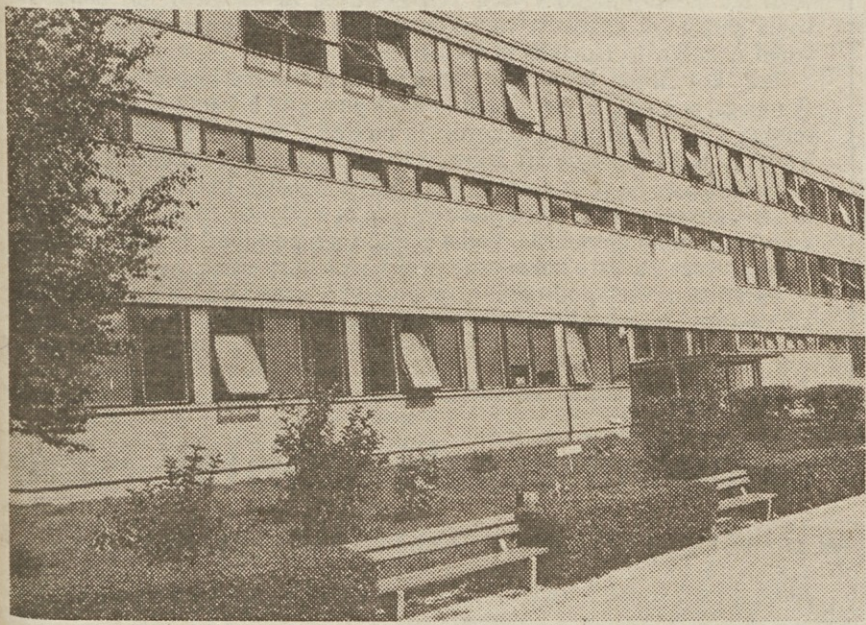

Takole je na progi, ko se konča delo na Stegnah.

Lahko bi izvozili še več

Pred dvema letoma se je TOZD Polprevodniki v Trbovljah znašla v veliki gospodarski zagati. V sanacijski program so zapisali, da morajo vgraditi čim več kvalitete v svoje izdelke, izpolniti tehnologijo dela in proizvajati ozek izbor artiklov, ki pa morajo temeljiti na preizkušeni tehnologiji.

Vse te točke so trboveljski Iskraši v celoti izpolnili. Tako jim je uspelo osvojiti svoj del prostora na svetovnem trgu. Ta prostor so si zagotovili predvsem s kvaliteto in zanesljivostjo in pa s posrečenim izborom izdelkov, ki so na trgu iskani.

Že okolica tovarne v Trbovljah je lepo urejena — pravi park.

OBRAVNAVA POMEMBNIH VPRAŠANJ

(Nadaljevanje z 8. strani)

Ideje nam ne manjka, morda bolj denarja. Tako je še vedno pereče vprašanje poceni letnega oddiha naših delavcev. Iskrine zmogljivosti so sorazmerno majhne, nas pa je veliko. Že pred časom smo se dogovarjali o nakupu priklovice, ali prikolic, ki bi jih v kampih na morju poceni uporabljali naši delavci. Pa se je zataknilo pri denarju. Mislim, da se bomo morali še bolj krepko povezati na tem področju z ostalimi TOZD in z dobro voljo se bo našel denar za prostor, ki ga za letovanja rabimo.

Drugo tako važno področje pa je naše delo v samoupravnem dogajanju v naši TOZD. Zelo aganzirano smo organizirali javne razpise o osnutkih samoupravnih aktov. Zdaj imamo v razpravi kar pet osnutkov samoupravnih splošnih aktov, za katere si bomo vzeli čas in jih temeljito obdelali, da bodo sprejeti sporazumi res odraz našega hotenja.

FY

TOZD SPECIALNI ELEMENTI

Gradijo počitniško hišo

V Tovarni specialnih elementov so se odločili za lastno počitniško hišico na Pokljuki. Zidajo blizu naselja počitniških hišic. Dela že gredo h koncu in drugo leto bodo že prvi letovalci lahko odšli na oddih v novo hišo.

Počitniška hiša bo služila za oddih ob koncu tedna, za letovanja in smučarjem, saj je za vse te namene na idealnem kraju. Hiša bo lahko sprejela dve družini, ali dve družbi hkrati. Imela bo zgoraj 4 sobe s po dvema posteljama, spodaj pa bo večja dnevna soba, dve ločeni kuhinji in sanitarije s tušem. Zaenkrat si bodo pomagali kar s kapnico, ker še ni vodovoda. Vgradili pa so vse za priključek na električno napeljavo in vodovod. Zgoraj je tudi velika terasa, na katero je izhod iz dveh sob.

Ker jim je iz letošnjega „gradbenege fonda“ zmanjkalo denarja, bodo opremo nakupili v začetku drugega leta in bo tako hiša nared za uporabo. Organizirali bodo še udarniško akcijo za ureditev okolice. Sicer pa so udarniškega dela že vajeni, skoraj vse ne- strokovno delo so opravili na ta način.

FY

Za letos načrtujejo za 2 milijona 560 tisoč dolarjev izvoza in to dve tretjini na konvertibilno področje. V prvem polletju so izvozili, kolikor so načrtovali, v drugem polletju pa bodo nekaj več, pač kot predvideva dinamični plan. Izvažajo 36 % svoje proizvodnje in so z doseganjem načrtovanih količin izvoza že dva in pol meseca največji izvoznik v Industriji elementov. Glavni izvozni artikel je dioda 1 N 4000, ki je proizvedejo letno 60 milijonov kosov, od tega jih izvozijo 55 milijonov, po večini v ZDA, precej pa v ZRN, Francijo, Anglijo in na Poljsko.

Ker razpolagajo z visoko stopnjo

avtomatizacije — precej naprav so naredili in načrtovali sami, je tudi cena primerna. Poleg tega pa se lahko pohvalijo s sodobno tehnologijo tega izdelka in njegovo zanesljivostjo. Tako je ta njihova dioda zelo iskana in naročila kar dežujejo. Škoda, da imajo premajhne zmogljivosti, sicer bi lahko prodali in izvozili še mnogo več.

Izvoz bodo letos dosegli po načrtovanih količinah, žal pa so v začetku leta predolgo čakali na administrativne formalnosti, sicer bi izvozili precej več, kot so predvidevali.

„Sicer pa nam ta kvalitetna raven ni priletela „z neba“, pravi vodja kontrole kvalitete Stane Selan. „Dobro vemo, da je treba na trg poslati najboljše, če se le da boljše kot drugi — le-to je jamstvo za uspeh.“

Dve tretjini elementov, ki jih izdelujejo v Trbovljah je najvišjega kakovostnega razreda, namenjenih za profesionalno tehniko, ostala tretjina pa je za široko potrošnjo in kakovost ustreza temu razredu. Tri skupine diod ustrezajo najvišjim profesionalnim zahtevam, ki jih postavljajo svetovni standardi in JLA.

Ne manjka pa težav. Restrikcija pri uvozu zahtevnejše opreme za elektroniko jih je močno prizadela. Tako na primer že eno leto in štiri mesece čakajo na soglasje za uvoz dveh zahtevnejših instrumentov. Stane Selan meni, da se to na kvaliteto že pozna, ni namreč mogoče najzahtevnejših postopkov meriti z obstoječimi, manj preciznimi instrumenti.

KF

MLADINSKI KOTIČEK

Kako so se znašli

Pred kratkim se je zaposlilo precej novih mladih sodelavcev; nekateri so prišli naravnost iz šolskih klopi. Seveda so prvi koraki v tovarni zanimivi, saj je to začetek ureditve življenjskega poklica. Na drugi strani pa imajo strokovnjaki in starejši delovni tovariši hvaležno nalogo, uvesti v delo in prenesti praktične izkušnje na novega sodelavca. Tri „nove“ smo povprašali, kako to izgleda v praksi.

MARJETA MIKLAJČIČ, tajnica v Mikroelektroniki končala je ekonomsko srednjo šolo: Moji prvi vtisi so zelo lepi. Sodelavci mi vneto pomagajo, „da bi shodila“. Seznanili so me s proizvodnjo in poslovno problematiko, razložili ne tako enostavno se-

stavo Iskre in tudi razložili način dela. Lepo je hoditi v službo in med sodelavce zelo rada pridem. Moram reči, da si nisem dela predstavljala niti pol tako lepo, kot je tu v Iskri.

DUŠAN JEVIKAR, orodjar v Magnetih: Šele dobre tri tedne sem v službi. Nisem preveč navdušen nad delom. Ker sem ročni orodjar bi rad delal v orodjarni. V Magnetih imajo precej orodjarskega, oz. oblikovalskega dela, vendar je nekje na robu orod-

jarske dejavnosti. Naše orodjarsko delo pa opravlja TOZD Orodjarna. Pa bo menda že šlo te tri leta, da bom „odslužil“ stipendijo.

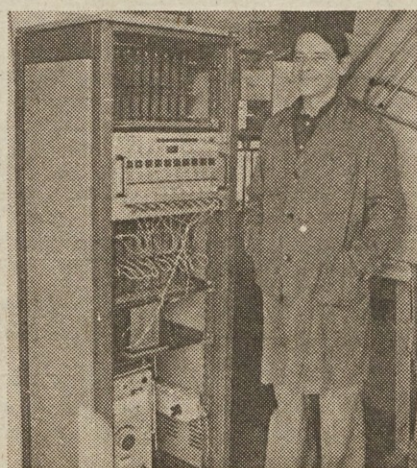
Sicer pa so me lepo sprejeli in uvedli v delo. Sodelavci so prijazni in radi priskočijo na pomoč, če česa ne vem.

MARINKA LIPOVŠEK, dipl. ing. kemije. Šele pred kratkim sem se zaposlila v Keramiki. Delo je razgibano in strokovno zelo poglobljeno. Svoje znanje uspešno uporabljam in strokovno mnenje je med sodelavci zelo cenjeno. Delam v razvoju visokofrekvenčne keramike, boljše rečeno na aplikativnem razvoju za proizvodnjo. Zanimivo delo.

Doslej sem bila zaposlena v Inštitutu Jožef Stefan. Delam magisterij. Magistrsko delo bo obravnavalo problem industrijske odplake, bolj precizno — nevtralizacijo strupenih odpadkov bakrovih jekal. Vprašanje je zanimivo še posebno za Iskro, ker te odplake nastajajo pri proizvodnji tiskanih vezij.

FY

Janez Mihelič ob napravi za kontrolo življenjske dobe relejev v TOZD TELA.

Tri tisoča centrala za javljanje požara

V petek, 15. t. m., so imeli v tozd SVN delovne organizacije Iskra — Avtomatika manjšo slovesnost. Izdelali so tritisočo centralo za javljanje požarov.

Začetki projekta segajo v leto 1960 v razvojni oddelek ing. Bruna Rusjana. Pri projektu je sodeloval ing. Andrej Feguš. Iz razvoja je centrala prešla v proizvodne razmere, ki jih je prevzel Stane Jakša. Do 1968. leta so v tozd SVN izdelali 100 central, nato pa je proizvodnja začela hitreje naraščati. V tem obdobju je prišlo tudi do manjših izboljšav v konstrukciji, drugače pa je centrala obdržala prvotno obliko. Vsa proizvodnja central za javljanje požara je pogojena z zahtevami tržišča in se v njenih okvirih tudi giblje. Povpraševanje po tem izdelku se je povečalo s sprejetjem zakona o varstvu pred požarom. Po določitvi tega zakona je namreč potrebno upoštevati predpise Republiškega sekretariata za notranje zadeve, ki zahtevajo izpolnitev minimalnih pogojev glede lokacij, gradbenega materiala in konstrukcij, insta-

lacij, ventilacijskih in kanalizacijskih naprav, avtomatskih in polavtomatskih naprav za javljanje požara (alarmne naprave), sredstev za gašenje, zasilnih izhodov, opozorilnih napisov in drugih aparatov, s katerimi je zagotovljena varnost ljudi in premoženja pred požarom.

Kot spremljajočo opremo k centrali naj omenimo še javljališnik požara, ki v povezavi s centralo v ustrezni gasilski organizaciji avtomatsko posreduje alarm. Ta del opreme je vezan na uvoz, kar nemalokrat privede do težav. Zaradi zakasnitve v dobavi omenjenega protipožarnega ustroja ni možno vedno pravočasno vgraditi v objekte.

Tozd SVN pokriva s proizvodnjo central za javljanje požara približno 80 % domačega trga, del proizvodnje pa je orientiran tudi na izvoz v Francijo, Kubo, Indonezijo in Irak.

Glede na to, da ima centrala že vrsto let nespremenjeno obliko oziroma sestavo, so se v razvoju odločili, da bodo konstruirali novo 24 voltno Iskrino centralo v modulski tehniki. Kot predvidevajo, bo narejena nekje do sredine prihodnjega leta.

Š. D.

Novo v razvoju

V razvojnem oddelku mehanizmi področja za elemente zadnje dve leti opravlja dela in naloge merilca Janez Mihelič. Njegovo delo je vezano na kontrolo življenjske dobe relejev, ki jih proizvajajo v TOZD TELA. Delo ni prav lahko saj je brez ustrezne naprave težko kontrolirati odpovedi relejev, posebno če rele dela hitre vklope.

Da bi si olajšal delo, je Mihelič samoiniciativno, bolj za hobby, kot so v šali povedali sodelavci, konstruiral napravo, s katero lahko avtomatsko merimo življenjsko dobo relejev. Naprava lahko za 10 relejev hkrati registrira vse odpovedi. Loči posamezne napake, ki se pri relejih pojavljajo in jih šteje. Njena odlična lastnost je tudi v tem, da se v primeru izpada električne napetosti, ali znižanja pod normalo

izklopi, obdrži v spominu trenutno stanje, se ob normalizaciji ponovno vklopi in nadaljuje z merjenjem. Prav tako je popolnoma neobčutljiva za motnje, kar je pri elektronskih napravah zelo težko doseči. V samo napravo je bilo vloženih približno 20.000 din, kar je sorazmerno poceni. Sicer pa o njeni uporabnosti dovolj zgovorno govori podatek, da nadomesti na primer pri relejih TRH-20 za vse karakteristike, ki jih je potrebno posneti, vsaj 2000 delovnih ur na leto.

V TOZD TELA upravičeno pričakujejo, da bodo z vključitvijo naprave v proizvodnjo, oz. v kontrolo za spremljanje kvalitete izdelkov v veliki meri izboljšali kvaliteto proizvodnje relejev, nič manjši pomen pa ne bo imela v razvoju novih izdelkov.

Š. D.

Tudi v obratih družbene prehrane pride do težav

Ko so v TOZD SVN pred približno dvema letoma odprli nove prostore, namenjene proizvodnji, je začel obratovati tudi obrat družbene prehrane. Ker za lastno režijo ni bilo pogojev, so se v TOZD odločili za sodelovanje z Iskra Invest-servisom. Po dogovoru so servisu prepustili organizacijo in vodenje obrata, k čemur sodi dovoz in odvoz hrane, izbira jedilnika in vse materialno poslovanje. Sami pa so prispevali prostor z vso potrebno opremo in organizacijo čiščenja ter drobni in pomožni inventar.

Obrat je organiziran po načelu samopostrežbe. Naenkrat se lahko v njem hrani 84 delavcev, ki lahko izbirajo med dvema toplima in mrzlim obrokom. Za topli obrok morajo odšteti 15,10 ali 10,10 dinarjev, medtem ko se cene mrzlim obrokom in kilogramskemu blagu, ki je tudi na voljo, določi na osnovi nabavnih cen s 5 % pribitkom in po količinskih normativih, katere je dolžan Iskra Invest-servis izstaviti. Hrano je servis prvotno dobavljal iz Triglavске restavracije in restavracije Doma milice, sedaj pa se poslužuje uslug Gostinske prehrabnega centra Laguna. Za plačevanje lahko koristniki uporabljajo tudi bone, ki jih TOZD SVN nudi svojim delavcem, kot regres v višini 360 dinarjev mesečno.

Obratovalni čas je od 9. do 10.30 in je razdeljen na štiri izmene. Od teh so tri namenjene delavcem TOZD SVN, zadnja pa delavcem TOZD Orodja in Iskra servisa, ki sta glede na lokacijsko bližino tudi koristnika omenjenega obrata. Tako dnevno razdelijo približno 400 obrokov, od tega 250 toplih in 130 mrzlih. Higijensko kvaliteto obrokov pa enkrat tedensko nadzoruje sanitarni inšpektor.

Zanimiv je tudi podatek, da je za spremljanje poslovanja obrata družbene prehrane delavski svet TOZD SVN imenoval nadzorni odbor. Odbor ima nalogo, da prek pritožne knjige sprejema delavčeve objektivne pripombe

in pritožbe, povezane s poslovanjem tega obrata. Nato jih na svojih in skupnih sestankih z Iskra Invest-servisom obravnava in poskuša najti ustrezno rešitev.

In kakšne pritožbe so se v tem času največkrat pojavile?

Največ pripomb je glede kvalitete toplih obrokov, ki so postali precej enolični in glede previsokih cen za mrzle obroke in kilogramsko blago. Problematična je tudi zagotovitev obrokov za popoldansko izmeno, ki je številčno majhna. Vendar pa bo v najkrajšem času tudi njim omogočeno razdeljevanje hladnega obroka in sicer od 13.30 do 14., kot so povedali člani odbora. Šibka točka je tudi v točnosti razdeljevanja obrokov, prevečkrat se namreč dogaja, da deveta ura, ki pomeni začetek razdeljevanja, ostaja samo na papirju, kar v nadaljevanju pomeni povišanje stroškov ob izpadu proizvodnje. Če k temu prištejemo še premajhne prostorske zmogljivosti, glede na število uporabnikov, lahko zaključimo, da težave so — vendar ne neresljive, česar se v TOZD SVN zavedajo.

Š. D.

Sedež TOZD TELA IN DO AVTOMATIKO.

Avtomatika v prvem polletju 1978

V prvem polletju letošnjega leta je Avtomatika prodala za 77.478.162 dinarjev izdelkov in storitev. To je za 22 % več kot v istem obdobju lanskega leta in 44,8 % celotnega plana. Ker pa dolgoletne izkušnje kažejo, da je prodaja v drugem polletju vedno nekoliko boljša, lahko računamo, da bomo zaostanek nadoknadili in do konca leta dosegli planirani obseg prodaje.

Proizvodnja pa je zaradi povečanja zaloga še višja kot prodaja. Povečale so se predvsem zaloge nedokončane proizvodnje, kar je v neki meri posledica preusmerjanja proizvodnje v skladu s srednjeročno usmeritvijo k bolj kompleksnim programom. Nasprotno pa so se nam zaloge dokončnih izdelkov znižale, kar kaže na našo pravilno programsko usmerjenost. Povpraševanje po izdelkih je namreč tako veliko, da praktično ne delamo na zalogo temveč grede izdelki iz proizvodnje takoj v prodajo.

Če pogledamo izvoz, smo v prvem polletju izvozili za 49.772.878 dinarjev izdelkov, kar je za 42,7 % več kot v enakem lanskem obdobju. To doseganje izvoza je ugodno, vendar močno pod planom. Čeprav v drugi polovici leta večinoma še povečamo izvoz, planiranih izvoznih zadolžitev ne bomo dosegli. Nedoseganje izvoza pa delno kompenziramo z nižjim uvozom, kjer z večletnim načrtnim usmerjanjem od uvoženih k domačim materialom dosegamo dobre rezultate.

Podatki iz uvoza kažejo, da smo v prvih šestih mesecih uvozili le za 65.404.729 dinarjev materiala, kar je za 32,3 % letnega plana. V prvi vrsti si prizadevamo, da v tem pogledu izvajamo srednjeročno zadolžitev; to je pokrivanje uvoza z lastnim izvozom.

Trenutno je v Avtomatiki 3038 delavcev, kar pomeni 95,8 % planiranega števila zaposlenih. Pri doseganju planiranih zadolžitev tudi novo zaposlovanje ne dosega plana, kar glede na zaposlenega daje boljše sliko naše uspešnosti. V tem času je vsak zaposleni povprečno delil 5434 dinarjev osebnih dohodkov, kar znaša 91,5 % planiranega in je za 17 % več kot v istem obdobju lanskega leta. Delitev osebnih dohodkov je bila disciplinirana in v skladu z doseganjem zadolžitev.

Kot rezultat vseh teh zadolžitev je ugotovitev in delitev dohodka kot najbolj sintetičen izraz poslovanja. Celotni prihodek je znašal 822.370.151,23 dinarjev, kar je za 30,3 % več kot v juniju lanskega leta in pokriva 46,7 % letnega plana. V tem celotnem prihodku se je najmočnejše povečal delež v lastni delovni organizaciji, kar kaže na čedalje večjo povezanost med tozdi notranjo Avtomatiko. Zaradi zakonskih sprememb glede obračunavanja posameznih stroškov in elementov dohodka je potrebno primerjavo dohodka z letom 1977 jemati z rezervno. Boljša je primerjava na plan, kjer so upoštevane metodološke spremembe. Dohodek znaša 318.642.270,69 dinarjev, kar je za 46,1 % višji od lanskega in obsega 46 % letnega plana.

Prvič po več letih so se ustalile tudi obveznosti iz dohodka, iz česar sledi, da je čisti dohodek dosežen še boljše kot dohodek. Čisti dohodek znaša 221.631.371,95 dinarjev in predstavlja 46,8 % letnega plana. Od tega so delavci namenili 170.578.266,28 dinarjev za osebne dohodke kar predstavlja 48,6 % celotnega plana. V poslovni sklad je bilo odmerjeno 28.811.453,67 dinarjev ali 48 % plana, ostalo pa so vložili v rezervni sklad in sklad skupne porabe.

Kazalci uspešnosti poslovanja, ki jih predpisuje zakon o združenem delu potrjujejo gornje rezultate, saj se večina njihovih približuje planiranim velikostim. Ostali so le kazalci, kjer primerjamo različne ekonomske kategorije s povprečno uporabljivimi sredstvi, kjer smo dosegli slabše rezultate.

Takšno stanje je predvsem posledica visokih zalog materiala in nedokončane proizvodnje. Na tem področju bomo morali resnično sprejeti močne sanacijske ukrepe, katere od nas zahtevajo, tako banka kot tudi vsakodnevne težave pri zagotavljanju tekoče likvidnosti. Kajti nespremenjen odnos do zaloga nam lahko onemogoči nove investicije, ki so nujno potrebne za rast in napredek Industrije za avtomatiko.

Branko Tome

Seja delavskega sveta v TOZD TELA

V torek, 12. t.m. je bilo v prostorih sejne sobe 25. redno zasedanje delavskega sveta tozd TELA. Osrednji točki dnevnega reda sta bili obravnava poslovnega poročila za prvo polletje letošnjega leta in notranja problematika omenjene temeljne organizacije.

Kazalci uspešnosti poslovanja iz poslovnega poročila TOZD TELA kažejo neugodno sliko; prodali so za 45 % planiranega, proizvodnja je bila dosežena s 47,7 % glede na plan, zaposlovanje se je za 13,1 % povečalo glede na enako obdobje lanskega leta, izpad v izvozu pa je povzročil zmanjšanje realizacije, ki je le 30 %.

V razpravi, ki je sledila poročilu, so delegati ugotovili, da so vzroki, ki so botrovali tako slabim poslovnim rezultatom, tako subjektivni kot objektivni. Odražajo se v dejstvih, da imajo v TOZD TELA za svoje izdelke že štiri leta stalne cene, medtem ko so se stroški materiala zaradi splošne rasti cen zvišali.

Zaradi pomanjkanja delovne in tehnološke discipline so nastali izmeti in to predvsem tam, kjer je proizvodnja dosedaj tekla nemoteno in kvalitetno. Slabi notranji odnosi so botrovali velikim zastojem itd.

Na kratko rečeno, vzroki so v poslovnih odločitvah in notranji neenotnosti. Torej kako ukrepati, da bo proizvodni plan kljub vsem težavam dosežen, da bo proizvodnja tekla nemoteno naprej in kako prekoračiti ekonomsko in politično krizo v TOZD, ki zaposluje 1300 delavcev?

Delegati delavskega sveta so po končani razpravi sprejeli naslednje sklepe:

- delavski svet TOZD TELA sprejema poslovno poročilo od I-VI 1978 v predlagani obliki, hkrati pa ugotavlja, da so rezultati gospodarjenja v prvem polletju slabši od planiranih in z njimi ne moremo biti zadovoljni
- delavski svet meni, da je gospodarski načrt TOZD TELA za leto 1978 obveznost za celoten kolektiv,

zato je potrebno napeti vse sile, da bo uresničen

- zaradi tega delavski svet nalaga vsem sektorjem in službam, da predvidijo in izvedejo vse ukrepe, ki bodo do tega privedli. Posebno skrb je potrebno posvetiti:

- dvigu prodajnih cen na domačem trgu
- povečanju delovne in tehnološke discipline
- povečanju kvalitete izdelkov
- relativnemu zmanjšanju stroškov poslovanja in
- povečanju koeficienta obračanja zaloga

- delavski svet zadolžuje individualni poslovni organ, da mu poroča o tekočem poslovanju na vsaki redni seji.

Omenili smo že, da je rezultat poslovanja v veliki meri tudi odraz notranjih nasprotij, ki so se v času pred referendumom intenzivneje pokazali. Delegati so na seji poslušali poročilo in oceno stanja o problematiki v TOZD TELA, ki sta ga pripravila v.d. glavni direktor delovne organizacije Stane Preskar in v.d. direktor TOZD TELA Vladimir Podlogar.

Poročilo vsebuje opis stanja v Avtomatiki za posamezna obdobja od nastopa novega vodstva, delovanja neformalnih skupin v TOZD TELA pa do osnovnih smernic, ki naj vsem delavcem delovne organizacije omogočijo normalno delo. V razpravi so podali oceno stanja tudi predstavniki družbeno-političnih organizacij TOZD, ki so bili enotnega mnenja, da je politično nevezdržno dopustiti razdvojenost v TOZD in zahtevajo graditev enotnosti, tovarštva v kolektivu in odgovornost izvršenih nalog.

V skladu s tem so delegati sprejeli zaključek, s katerim podpirajo stališča družbeno-političnih organizacij TOZD, sprejemajo obveznost, da prenesejo informacije s 25. rednega zasedanja delavskega sveta v svoje skupine in delajo po svojih močeh, kot celotni kolektiv pri sanaciji stanja.

Š. D.

Od besed k dejanjem

Obravnava predloga za ustanovitev akcijskih konferenc sindikata in mladine ter programskih konferenc ZK so bile osrednje točke dnevnega reda na sejah organov omenjenih družbeno političnih organizacij v delovni organizaciji Iskra-Avtomatika.

V prehodnem obdobju, ki pomeni nadaljnjo gradnjo nove samoupravne organiziranosti Avtomatike, za katero so se odločili delavci na referendumu 7. 7. 1978, bo potrebno kot prioritete naloge pripraviti in sprejeti konstitutivne akte novih TOZD, oz. delovnih skupnosti (samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v TOZD, oz. delovnih skupnosti, statute TOZD, oz. delovnih skupnosti, samoupravni sporazum o ustanovitvi in poslovanju posebne finančne službe, samoupravni sporazum o združitvi v delovno organizacijo, statut delovne organizacije idr.) in izvesti volitve novih samoupravnih organov. Strnjeno rečeno, potrebno bo pripraviti pravni temeljni kamen nove Avtomatike.

Za izvedbo priprav na volitve in za organizacijo procesa izdelave, oblikovanja in odločanja za sprejem samoupravnih splošnih aktov se na predlog sedanjih osnovnih organizacij oblikujejo akcijske konference sindikatov, mladine in programske konference zveze komunistov v TOZD in delovnih skupnostih, ki so prav v tem času v konstituiranju.

Te konference so oblike združevanja delavcev, ki bodo združevali delo v novih TOZD in delovnih skupnostih, pri tem pa obstoječe osnovne organizacije nemoteno delujejo in obravnavajo tekočo problematiko vse do vpisa novih TOZD v sodni register, oz. do izvedbe volilnih konferenc osnovnih organizacij v novih TOZD in delovnih skupnostih.

Po tem predlogu bodo formirane naslednje akcijske konference sindikata in mladine ter programske konference zveze komunistov:

1. TOZD Napajanja, TOZD PCT, TOZD Inženiringi in delovna skupnost skupnih služb oblikujejo omenjene konference za TOZD Razvojni inštitut.

2. TOZD PCT, TOZD Inženiringi in delovna skupnost skupnih služb za TOZD Sistemi.

3. TOZD Inženiringi in delovna skupnost skupnih služb za TOZD Trženje.

4. Montaža in specialne naprave, TOZD TELA in TOZD PCT za TOZD Energetika in teleinformatika.

5. TOZD Inženiringi in TOZD PCT za delovno skupnost za administrativno strokovne zadeve (leta opravlja navedene naloge za TOZD skupnega pomena - Sistemi, Razvoj, Trženje).

6. Delovno skupnost skupnih služb oblikujejo konference za delavce zaposlene v vodstvu delovne organizacije, v organizacijsko kadrovskem in finančno računovodskem področju ter sekretariatu - delovna skupnost za skupne zadeve.

Na sestankih osnovnih organizacij družbeno političnih organizacij Avtomatike, ki v tem času potekajo, so člani sindikata podali predloge za sestavo izvršilnih organov akcijskih konferenc, ki bodo po referendumu postali izvršni odbori novih sindikalnih organizacij. Njihovi predsedniki so hkrati predsedniki akcijskih konferenc (ki je le začasen organ do referendumu) in delegati v koordinacijski konferenci sindikata delovne organizacije.

Medtem ko je dejavnost mladine usmerjena na oblikovanje predsedstev, zveze komunistov pa na oblikovanje izvršilnih sekretariatov.

Organizacijska preobrazba družbeno političnih organizacij Avtomatike ne pomeni njihovo strukturo spremembo. Predvsem pomeni vnašanje nove kvalitete v delo tega pomembnega družbenega dejavnika in omogočanje nemoteno in neprekinjeno delo tudi v prehodnem obdobju, v katerem se ta delovna organizacija nahaja.

Š.D.

ISKRA široka potrošnja TOZD tovarna televizijskih sprejemnikov TV Pržan objavlja naslednja dela in naloge:

- referent uvoza
- pogoji: srednja šola ekonomske ali tehnične smeri, najmanj 3 leta delovnih izkušenj, znanje enega tujega jezika,
- ročni orodjar
- pogoji: poklicna šola - orodjar, nad 1 leto delovnih izkušenj,
- strojni mehanik - vzdrževalec strojev
- pogoji: KV strojni ključavničar, najmanj 2 leti delovnih izkušenj

Interesenti naj se zglase osebno ali pošljejo pismene ponudbe v roku 15 dni po objavi.

Še bolje se pripravimo

Kot smo izvedeli, je bila napovedana konferenca Iskre o kakovosti preložena na nekoliko kasnejši datum zato, da bi se nanjo lahko še bolje pripravili in izvedli tudi še vrsto akcij, ki bi koristile razčiščenju problemov in nadaljnjemu dvigu kakovosti v okviru naše SOZD. Iskrina kakovost je rezultat dolgoročnega uspešnega dela in je znana kot dokaj dobra, nad poprečkom siceršnje kakovosti v Jugoslaviji. Vendar zahteve za kakovost na svetovnem in domačem tržišču naraščajo in temu se moramo prilagajati s kar največjo kritičnostjo.

Lotar Kozina, ki je odgovoren za kakovost na ravni SOZD Iskra, nas je v zvezi s tem opozoril na to, da kakovostne zahteve doma in v svetu naraščajo, zlasti v zanesljivosti in vzdrževalnosti izdelkov. Zato se moramo pravi s to problematiko začeti intenzivneje ukvarjati tudi mi. Pri tem pa je poudaril, da moramo formirati delovne grupe, ki bodo akcije na tem področju z dovolj strokovnega znanja in ustrezno potrebam vsake posamezne TOZD uspešno speljale do konca.

Lotar Kozina je v nadaljevanju navedel tudi še vrsto ukrepov, ki so potrebni, da bi se kakovost Iskrinih izdelkov svetovnim potrebam primerno izboljševala. Tako je menil, da je skrajni čas, da tudi v Iskri pripravimo samoupravni sporazum o kakovosti in pravilnik o kakovosti, ki podrobno ureja poslovanje služb in odgovornost pri doseganju slabe kakovosti ter da formiramo v vseh TOZD službe za kakovost, pri čemer je vodja službe za kakovost vsekakor skupno z direktorjem TOZD odgovoren za kakovost izdelkov in reklamacije.

Bolj kot doslej bi morali tudi izkoristiti storitve lastnih organizacij skupnega pomena, ki se posredno ali neposredno bavijo s kakovostjo - semkaj sodijo Inštitut za kakovost in metrologijo, Biro za BII in CAOP. Verjetno bi kazalo v okviru Iskre uvesti tudi ocenjevanje zanesljivosti vseh naših izdelkov. Še prav posebej pa bi bilo po mnenju tistih, ki so zadolženi za kakovost v Iskri, treba poskrbeti, da bi se zavest, znanje o kakovosti v podjetju čimbolj razširila. Treba bi bilo torej poskrbeti za izobraževanje vseh delavcev v zvezi s kakovostjo proizvodov in storitev.

Skratka, na vseh področjih bi se morali bolj zavedati, kaj predstavlja in kaj zahteva predstava Iskrine podobe in Iskrine kvalitete.

Mak

Pomembni uspehi šahistov Iskre

MEDNARODNI HITROPOTEZNI TURNIR V PAZINU

V nedeljo, 17. septembra 1978 je šahovsko društvo „Sime Funderle“ organiziralo I. mednarodni hitropotezni šahovski turnir v počastitev 35. obletnice sprejema Odloka o priključitvi Istre, Reke, Zadra in otokov Hrvaški v novi Jugoslaviji.

Vabilu za sodelovanje sta se odzvali tudi dve ekipi iz ŠD Iskre in to: Iskra Ljubljana v postavi Kerec, Brezigar, Jereb in Černe in Iskra Kranj v postavi Jeraj, Brce, Bambič in Planinc.

Iz Slovenije so poleg naših dveh ekip sodelovale še ekipe Murka Lesce, Škofja Loka, Koper I in Koper II ter Radovljica. Zmagovalec je bila ekipa Murke Lesce, ki je dosegla 77 točk od 92 možnih, sledile

pa so Uljanik Pula 72,5, ŠD Pula 67, Tvorinica papira Rijeka 65, Partizan Draga 60,5 točk, itd.

Slovenske ekipe so se poleg zmagovalne ekipe uvrstile takole: 6. Koper I 54,5, 8. Radovljica 52,5, 12. Škofja Loka 47, 18. Iskra Ljubljana 39, 19. Iskra Kranj 38,5 in Koper II 24 točk.

Skupno je sodelovalo 24 ekip. Turnir je bil sorazmerno zelo naporen, saj so vse ekipe tekmoval medsebojno, t.j. 23 kol. Vsi sodelujoči so prejeli lepe spominske diplome in zastavice šahovskega kluba „Sime Funderle“ - Pazin.

Kljub dolgi in naporni vožnji ni bilo nih komur žal, da se je turnirja udeležil. P. Jereb

LEPI IN POMEMBNI USPEHI ŠAHISTOV ISKRE UVELJAVITE V V DRUGI ZVEZNI LIGI

Kot moštveni prvak SRS za I. 1977/78, so se šahisti ŠD Iskra uvrstili v tekmovanje II. zvezne lige. Na tekmovanju od 2. do 12. 9. v Puli so zasedli odlično 4. mesto in si s tem pridobili pravico, da v II. ligi tekmujejo tudi še prihodnje leto.

Tako bodo drugo leto lahko igrala v II. zvezni ligi kar tri slovenske moštva: ŠD Domžale, ŠD Iskra in prvak slovenske lige za leto 1978/79.

Končni vrsti red v II. zvezni ligi je bil naslednji: 1. Bosna 48,5, 2. ŠK Sarajevo 47,5, 3. Monting (Zagreb) 45, 4. ŠD Iskra 39,5, 5. Kvarner (Reka) 39,5, 6. Domžale 38, 7. Titograd 36,5, 8. ŠK Tuzla in Željezničar (Zenica) 32,5 točk.

V vsakokratnem nastopu so ekipe tekmoval s 6 seniorji, dvema šahistkama in dvema mladincema. Poleg mojstrskih kandidatov in prvokategornikov je sodelovalo 5 velemojstrov, 7 mednarodnih mojstrov in 11 mojstrov.

Za ekipo Iskre so igrali: mednarodni mojster Janez Barle, mojstrski kandidati Darko Steiner, Vojan Konvalinka, Jože Papler, Leopold Galle, Stanko Krivec in Zeimet Šeremet ter prvokategornik Vinko Srebrnič. Seniorji Iskre so dosegli 21,5 točk iz 48 partij, oz. 45 % ter bi ob boljši vzdržljivosti nekaterih igralcev lahko izbojevali še marsikatero točko več.

Najboljši uspeh med njimi ima Papler (6 zmag iz 8 partij), Barle je na 1. deski dosegel 4 točke iz 8 partij, Steiner na 2. deski 3,5 in 8 partij in Krivec 4,5 iz 8 partij.

TEKMOVANJE ZA ŠAHOVSKI POKAL ISKRE

V okviru tekmovanja za šahovski pokal Iskre so šahisti šahovskega društva Iskre priredili v nedeljo, 10. septembra 1978 svoj tradicionalni XVII. hitropotezni šahovski turnir, ki je bil tokrat v prostorih Osnovne šole v Trbovljah.

V imenu gostitelja - Tovarne polprevodnikov je vse navzoče šahiste pozdravila

Dobro so se izkazale šahistke Golc Nenka - mojstrski kandidat, in prvokategornice Polak Marija, Obrez Darja in Jana Mrkovič, saj so ekipi priborile 9,5 točk iz 16 partij, med njimi Golčeva 5,5 iz 8 partij.

Tudi mladinci niso bili dosti slabši. Bizjak Silvo (MK), Mejak George (MK) in Horvatec Igor (I. k.) so dosegli 8,5 točk iz 16 partij pri tem Bizjak 4,5 iz 8 partij in Mejak 4 iz 7 partij. Tako se je spet pokazalo, da more na uspeh računati le moštvo, ki ima močne ženske in mladinske deske.

Moštvo Iskre je s tem doseglo letos svoj tretji pomemben uspeh, potem ko je v maju postalo republiški zmagovalec v tekmovalstvu za pokal maršala Tita ter se potem v zveznem tekmovalstvu na Festivalu mladosti v Puli obdržalo v krogu najboljših moštev, ki bodo prihodnje leto spet neposredno igrala v glavni skupini.

Tudi kot posamezniki so se nekateri člani društva uveljavili v letošnjih republiških tekmovaljih, tako zlasti Steiner (2. mesto na šampionatu), Golčeva (4. mesto na ženskem prvenstvu), Markovičeva (3. mesto na prvenstvu mladink) in Podlesnik (6.-7. mesto na prvenstvu mladincev).

Društvo ima osnovo, da se v doglednem času uveljavi tudi v zvezni I. ligi, za kar pa bo treba ekipo postopno dalje krepiti in ji poleg potrebnih finančnih sredstev zagotoviti tudi ustrezen društveni prostor, ki bi mu omogočil sistematično strokovno in vzgojno delo s člani, zlasti pa z mladino in pionirji.

predsednica OO sindikata, Strniša, jim v kratkih in lepih besedah orisala razvoj kraja in tovarne ter zaželela vsem prijetno bivanje in lepo šahovsko igro. Športni referent, tov. Slapšak, pa je za zmagovalce posameznih skupin pripravil lepe pokale, oz. simbole rudarskega mesta v obliki svetilk in kipov rudarjev, za večino ostalih udeležencev pa lepa simbolična darila, katere so srečno izbirali na osnovi žreba.

Ob tej priložnosti je bil podeljen tudi šahovski pokal Iskre za zmagovalca šahovskih turnirjev v preteklem obdobju. Tega pokal, v obliki lepe kristalne vaze, je prejela Stane Hrovat, kot zmagovalec na X., XII. in XV. turnirju.

Zmagovalec v tekmovalstvu za 100 točk je bil Janez KUMŠE, sledita pa mu: Stanislav HROVAT in Jože KEREC. Vsi trije so prejeli tako prejeli v trajno last lepe kristalne pokale.

(Nadaljevanje na 12. strani)

Lastne zmogljivosti premajhne

V počitniškem domu v Poreču je bilo 14. t. m. 1. srečanje referentov počitniške dejavnosti in odgovornih dejavnikov v SOZD Iskra, da bi preučili letošnje poslovanje in s skupnimi močmi poiskali možnosti za nadaljnjo razširitev počitniških in potovalnih uslug v Iskri.

Uvodne besede na srečanju, na katerem naj bi pregledali, kaj je bilo v tej letni sezoni napačnega, kaj je bilo dobrega in kaj bi bilo dobro storiti, da bo v bodoče bolje, je podal direktor IISE ing. Marjan Dvoraček.

„Težko bi dejal, da smo objeli vso problematiko, ki jo obsega naša dejavnost, vendar mislim, da bomo z načinom dela, ki ga imamo pri nas, da se pogovarjamo, sprejemamo predloge pa tudi kritike, če so upravičene, lahko v perspektivni bodočnosti pripeljali to zadevo naprej. Moramo povedati, da pri nas več nič ne razmišljamo, ali smo za počitniško dejavnost ali ne, ampak samo ali smo jo dobro organizirali in če ne, kaj narediti, da bi jo bolje. Pri tem dilem več ni. Lahko pa vseeno rečem, da nismo jezni na tiste, ki se poskušajo sami organizirati, kajti vseeno smo mnenja, da če zna kdo bolje od nas, ki smo za to zadolženi, naj organizira. Mi se bomo pri njem učili. Tistim pa, ki bodo naredili slabše, smo še vedno pripravljeni pomagati. To je naše vodilo in bomo v tem smislu tudi delovali.

Vendar se je potrebno zavedati, da so pa tudi take stvari, za katere mislim, da bodo potrebne gotove obrazložitve, s katerimi bomo naše ljudi informirali, kajti vsega kar je bilo predlaganega se vseeno ne da tako urediti, kot bi nekateri želeli. Obenem pa moram pripomniti, da če bi bili vsi tako prizadeti in prizadeveni za našo dejavnost čez celo leto kot so tistih 10 dni, ko so na dopustu, bi se dalo narediti mnogo več.“

V nadaljevanju srečanja je Brane Janežič podal kratko oceno poslovanja v letošnjem letu, kajti za popolno bilančno stanje je še prezgodaj.

Med sestankom o letošnji letovanjski dejavnosti.

Prebrali smo za vas

Imamo na Slovenskem nekaj knjig, zlasti literarnih, ki nenehno doživljajo svoje ponatise, bolj redka pa so takšna dela z zgodovinskega ali spominskega področja, ki bi doživljala pri nas uspeh tako imenovanih „bestsellerjev“. In eno takšnih del je obsežna kronika dogodkov iz narodnoosvobodilne vojne pod naslovom „Sv. Urh“ avtorice Štefanije Ravnikar-Podbevšek. Pred nami je namreč že tretja izdaja te knjige v razmerno kratkem razdobju, kar je vsekakor svojevrsten rekord, hkrati pa potrjuje, da tudi takšna dela, če so napisana dobro, prepričljivo in zanimivo, ostajajo privlačna in aktualna, kljub dogodkom, od katerih nas ločijo več kot tri desetletja.

Knjiga o Sv. Urhu je vsekakor neusmiljeno pričevanje o morda enem najtemnejših in najsmotnejših poglavij iz naše nedavne zgodovine, zgodovine narodnoosvobodilnega boja, saj nam pripoveduje o divjanju in ubijanju bele garde v cerkvi Sv. Urha pri Ljubljani, ki je danes spremenjena v enega najlepših in najbolj pretresljivih spomenikov našega boja. To je knjiga groze, srednjeveške inkvizicije, sadizma in še marsikaj drugega, česar si skoraj ni moč predstavljati, da je mogoče v našem času in na naših tleh. To je resnica o nekem obdobju naše revolucije, ko je kontrarevolucija pokazala svoj najgobnejši, najbolj zločinski in skoraj perversni obraz, to je obdobje, ko je klanje in mučenje pripadnikov NOB postalo vsakdanja praksa in se prav nič ne razlikuje od nacističnih grozovitosti, ki so še vedno prisotne v naši zavesti.

Poseben pomen avtoričinega besedila, pa je tudi v tem, da je zbrala v njem dragoceno gradivo iz spominov prič, rešila je torej material, ki bi bil sicer za vselej zgubljen. Poklicani zgodovinarji tega dela ne bi mogli pozneje nikoli opraviti. Podbevškova pa je pri tem še pisala svoje delo s čutom za dramatično in literarno kvaliteto dela.

Domači in tuji sovražniki so namreč skrbno pazili, da niso puščali v svojih arhivih nobene dokumentacije o črni roki. Zato bodo tudi poklicni zgodovinarji glede črne roke vedno pred trdim orehom. Navezani bodo po večini na drobce, ki so se nabirali na raznih procesih po vojni. Zato bo zanje bogato gradivo Podbevškove še posebej zelo dobrodošlo.

Jasno je, da zadnje resnice in tudi številna žrtev našega klerofašizma verjetno nikoli ne bomo zvedeli, vendar se je Podbevškovi s potrpežljivim, napornim in tudi marsikdaj neprijetnim delom posrečilo ohraniti in zapisati pretežen del resnice o sv. Urhu, kjer je brez sledu in po hudih mukah izginilo ogromno naših poštenih in borbenih ljudi, ljudi, ki niso bili nikjer na uradnem seznamu zapornikov, internirancev ali jetnikov, a jih je morilska roka v imenu nekakšne vere in verske nestrpnosti okrutno in na skrivaj pobila v svoji zaslepljenosti in sovraštvu do našega narodnoosvobodilnega boja. Zato so upravičeno vse te znane in neznane žrtve dobile svoj spomenik ne samo v spominskem obeležju Sv. Urha, temveč tudi v tej knjigi, ki je, kot smo že uvodoma omenili, doživela zdaj svojo tretjo izdajo, kar vsekakor tudi po svoje priča o pomembnosti, tehtnosti in tudi živi aktualnosti tega dela.

Knjigo Sveti Urh je izdala založba Borec iz Ljubljane, dopolnjuje pa jo številno fotografsko in drugo dokumentarno gradivo medtem, ko jo je opremil Matjaž Vipotnik.

D. Ž.

V Poreču je bilo osebje precej obremenjeno. Povprečni delavnik je trajal 12 ur. Vzrok je bil v izredno prometni terasi. S tem so dosegli ugoden finančni uspeh in bi bilo zato zaželeno, da se osebje tudi temu primerno nagradi.

Na Dugem otoku so poslovali uspešno. Imeli so nekaj težav s prevozom, nezadostne zasedenosti izven sezone in kot je dejal upravnik Ilija Maljkovič, bi bilo nujno potrebno, da se uredijo odnosi do nadaljnjega razvoja kampa na najvišji mogoči ravni, z ustreznimi organi v Zadru in SRH. Šele potem bi se bilo smiselno spustiti v nove investicije.

Miloš Pavlica — Ker je bilo opozorjeno, da je odnos posameznih občin v SRH do

Osebe, ki je letos skrbelo za dobro počutje gostov v Poreču.

delavskega turizma iz ostalih republik družbeno nesprejemljiv, se je v pripravi na republiški kongres ZSS opozorilo na to vprašanje in pričakuje se, da bo kongres o tem vprašanju zavzel določena stališča.

V dosedanjih iniciativah je bila izrečena potreba, da se uskladijo stališča do delavskega turizma med obema svetoma zveze sindikatov Slovenije in Hrvaške in pričakuje se ugodne rešitve problemov, ki se pojavljajo v delavskem turizmu delovnih organizacij Slovenije na hrvaški obali.

Svojo besedo so ob kritični analizi sedanjega stanja zastavili še poverjeniki za letovanje. Navajamo nekaj mnenj in predlogov:

- sodelovanja med Počitniško skupnostjo in delavci TOZD so nekeje slaba
 - za koriščenje zmogljivosti pred in po sezoni in celo v sezoni bi bilo treba s propagando pravočasno zagotoviti
 - sinhronizirati razporeditev kolektivnih dopustov
 - ob novem letu s čestitko povabiti upokojence na dopust v pred in po sezoni
 - potrebno je postaviti cilje za SOZD kot celoto, ki bi omogočala koriščenje dopusta vsem strukturam
 - določiti razmerje nad vlaganji v investicije in vlaganje v počitniško dejavnost
 - obnove kapacitet v obliki Pinete
 - da bi pri novih investicijah šli morda v eno centralno restavracijo in tip bungalov, tako da bi si lahko tudi vsak zase pripravil kaj od prehrane. Da ne bi ostali vedno na klasičnem sistemu, ampak bi šli tudi v nekaj, kar zahteva čas
 - več pozornosti bi morali posvetiti organizirani rekreaciji
 - ker je investiranje obveznost in pravica delavcev, je treba program verificirati v TOZD
 - program je treba objaviti.
- Okvirne smernice izgradnje lastnih počitniških kapacitet SOZD Iskra je podal Marjan Dvoraček.
- SOZD Iskra potrebuje v naslednjem srednjeročnem obdobju ca. 650 ležišč.

Realizacija potreb

Na Dugem otoku bi z namestitvijo novih šotorov lahko pridobili 250 ležišč.

V kampu je potrebno urediti restavracijske prostore s povečano jedilnico, cisterno za vodo in rekreacijske površine.

Trenta — z investiranjem po že izdelanih projektih, naj bi v Trenti prišli do doma, ki bi bil opremljen s komfortom hotela B kategorije in bi služil zimskemu in letnemu turizmu. Z realizacijo te adaptacije bi v Trenti pridobili skupno 70 ležišč oz. 50 ležišč več kot doslej.

V Poreču ne načrtujemo nikakršnega povečanja, ker le-to ni mogoče.

Predlagamo nakup počitniških stanovanj v počitniških naseljih, kjer je možnost, da se dopustniki prehranjujejo sami ali pa za to koristijo gostinske kapacitete, ki jih nudijo druga podjetja. Predlagamo nakup 235 ležišč oz. 80 stanovanjskih enot.

Iskra nima trenutno nobene združene kapacitete, ki bi služila planinskemu oddihu, ki vključuje smučanje. Zato predlagamo nakup ali gradnjo počitniških kapacitet v bližini smučarskih centrov

Rekapitulacija:

Počitniški dom	Sedanja kapac. ležišč	Nova kapac. ležišč	Velikost investicij
Dugi otok	117	250	5.000.000,00
Trenta	20	70	15.500.000,00
Poreč	45	45	—
Počitn. stanov. v Iskri	—	235	42.000.000,00
Počitn. stanov. za planinski dom	—	50	10.500.000,00
S k u p a j	182	650	73.000.000,00

Kravec in Kranjska gora, v skupni kapaciteti 50 postelj, oz. 20 stanovanjskih enot s povprečno 35 m².

Projekt bi realizirali v večih fazah skladno s finančnimi možnostmi, pri čemer bi se morali opreti na kreditne možnosti bank.

Lastno udeležbo pa naj bi predstavljali naslednji viri:

- izkupiček iz prodaje doma na Bledu
- 10 % del regresa vsakega zaposlenega v Iskri
- dodatni prispevki posameznih delovnih organizacij.

IIES smatra, da so to številke, ki so v minimalnem planu dosegljive v letu 1979, poslovni kolegij generalnega direktorja pa smatra, da bi bilo potrebno iti v investicije neke med 15 do 20 milijardami starih din.

Čerin Boris

Kar precej mladih ustvarjalcev je sodelovalo.

Razbita vaza in pobiranje črepinj

PODROČNO SREČANJE PESNIKOV IN PISATELJEV ZAČETNIKOV

Prizorišče: Renesana dvorana Gorenjskega muzeja v Kranju. Sobota, 16. septembra ob 18. uri.

Srečanje, ki preklicuje že nekaj časa rabljeno misel, da je danes lahko pesnik ali pisatelj vsak, ki zna prijeti svinčnik v roko. Prevelika množičnost v literaturi se ne obnese. Kajti tu je še vedno najprej važna kvaliteta.

Srečanje je bilo podobno literarnemu večeru, le da to ni bil navadni literarni večer. Predstavljena so bila namreč dela šestih najboljših avtorjev z Gorenjske, ki so se udeležili natečaja za literarno kolonijo v Gradišču. Pesmi in tekste sta brala Tatjana Robida in Konde Pižorn. Izmed šestih mladih literatov se bosta dva udeležila literarne kolonije.

Drugi in verjetno tudi važnejši del srečanja pa je bila okrogla miza. Tema: Klub mladih literatov v Kranju. Gosta te okrogle mize sta bila Cvetka Bafulin, strokovna sodelavka Zveze kulturnih organizacij (ZKO) Slovenije ter Janez Eržen, predstavnik ZKO Kranj.

Že na samem začetku sem dobila občutek, da nekaj ni v redu. Kljub nepretgranemu pogovoru je bilo vzdrušje nekako mlahavo. Klub mladih literatov v Kranju je bil ustanovljen januarja letos. Združil naj bi vse mlade pesnike in pisatelje začetnike. Poleg tega pa bi tem mladim nudil tudi strokovno pomoč mentorjev. Ustanovitev kluba je bilo seveda velike pohvale vredno dejanje, saj se je že več let čutila potreba po taki organizaciji.

Danes posameznik zelo težko sam „prodre na plano“, težko si ustvari ime in še teže status v širši, na primer slovenski javnosti. V okviru kluba, to je v okviru organiziranja dejavnosti pa bi bilo to lažje. Izdajanje biltenov, literarni večeri, sodelovanje na raznih natečajih in prireditvah... Vse to je bil tudi program novoustanovljenega Kluba mladih literatov. Člani so bili zadovoljni in polni vneme. Končno so našli sredino, ki jih je sprejela vase. Kjer so več ali manj našli somišljenike. Toda kot vsako društvo ali klub, je imel tudi Klub mladih literatov svojo

organizacijsko dejavnost. Treba bi bilo organizirati literarne večere, potrebno bi bilo urejati in tiskati bilten. Vse le ni bila poezija ali proza. Treba je bilo tudi delati. Na tej točki pa je ostal vodja Kluba Jože Stopar sam. Vsa organizacijska dejavnost je padla na njegova pleča. Sam seveda ni bil kos nalogi in tako je celotna dejavnost kluba obstala na mrtvi točki.

Kaj so rekli člani? Da so izgubili zaupanje v klub. Da niti sami ne vedo natančno, zakaj je dejavnost prenehala. In da je bilo v začetku zanimivo... Vse to me spominja na igračko, ki jo kupimo otroku. Nekaj časa se z njo igra, zdi se mu zanimiva. Potem pa se je naveliča in jo vrže v kot. Verjetno je to precej slaba primerjava, ampak podobno se je zgodilo s kranjskim Klubom mladih literatov.

Premalo aktivnosti vseh članov. Predstavnik ZKO Kranj Janez Eržen je spraševal mlade literate, zakaj niso prišli po pomoč na Zvezo kulturnih organizacij. Dobili bi lahko strokovne mentorje. Zakaj so se tako izolirali? Točnega odgovora ni bilo. Seveda je sledilo vprašanje, kako delati naprej. Klub še vedno obstaja. Potrebne bi bile pa bistvene spremembe. Pretirana navdušenja ni bilo mogoče zaznati. Vseeno pa so nekateri predlagali nekaj „reform“, ki naj bi rešile klub pred propadom. Na primer teamsko vodstvo. Porazdeljene naloge po sposobnostih. Literarni večeri po srednjih šolah in tovarnah in seveda izdajanje biltena. Ter v prvi vrsti sodelovanje z ZKO.

Tako. Koncept je spet napisan. Vprašanje pa je, kaj bo v resnici iz tega. Na okrogli mizi so veliko govorili, le malo konkretnega pa je bilo povedanega.

Vse preveč sta okrogla miza in Klub mladih literatov iz Kranja dajala vtis razbite vaze. Saj se da pobrati črepije, ampak vedno potem manjka kosček ali dva...

Daša Maretič

ISKRA

Številka 37—23. sept. 1978

11

DOPIŠUJTE
V ISKRO

Na pohodu prijateljstva Iskrašev

Ekipa Iskre-ISE je med pohodom tudi gobarila.

Zadnjo letošnjo množično športno manifestacijo je Komisija za šport in rekreacijo Iskre letos izvedla v soboto, 16. septembra v Semiču. To je bil IV. tradicionalni pohod Iskrašev, ki je za razliko od prejšnjih treh pohodov minil v lepem vremenu v prijazni Beli Krajini in na progi, ki je bila dolga okrog 10 kilometrov in je bila le na svojem vzponu do lovske koče malo bolj strma, sicer pa je tekla skozi gozd dokaj položno.

Če smo pri minulih pohodih prijateljstva opravičevali sorazmerno skromno udeležbo iz TOZD s slabim vremenom, zato letos najdemo izgovor delno v oddaljenosti Semiča, še v večji meri pa v tem, da je bila ta sobota v večini naših organizacij delovna. V prihodnje bi kazalo datume takšnih prireditev bolje uskladiti s prostimi sobotami pa bo udeležba lahko vedno bolj bistra.

Spričo srečanja mladih Iskre in

Po pohodu se je še kako prilegla porcija prijatno dišečega golaža.

Razjasnjeni obrazi: cilj pohoda je tu!

TEKMOVANJE ZA ŠAHOVSKI POKAL ISKRE

(Nadaljevanje z 10. strani)

Rezultati XVII. hitropoteznega šahovskega turnirja so bili naslednji:

Ženske: 1. Mavrič, 2. Kopušar, 3. Polak, 4. Eržen;

Moški: 1. Deželak, 2. Kumše, 3. Brezgar, 4. Brce, 5. Kerec, 6. Hrovat, 7. Krek, 8. Kosorič, 9. Šoukal, 10. Jerina, 11. Izgoršek, 12. Anžur, 13. Čopič, 14. Kuzmič, 15. Trnjavčević, 16. Štempihar, 17. Kmetič, 18. Jereb, 19. Planinc, 20. Krošl, 21. Piskar, 22. Taborne, 23. Ribič, 24. Juvan, 25. Jerman, 26. Domijan, 27. Peškir, 28. Zalar, 29. Skubic.

Med igralci, ki niso zaposleni v SOZD Iskra: 1. Gođec, 2. Percelj, 3. Jazbec, 4. Gračner, 5. Šribar, 6. Štrtak, 7. Dolar, 8. Bregar, 9. Gala, 10. Peškird.

V novem tekmovanju za šahovski pokal Iskre je stanje naslednje: 9. 4. 1978 — Kranj — Jokovič, 10. 9. 1978 — Trbovlje — Deželek.

V tekmovanju za pokal sto točk, pa je stanje naslednje: 1. Kumše 24, 2. Krek 22, 3. Brce 17, 4. — 5. Jokovič in Deželak 15, 6. Rakovec 14, 7. Brezgar 13, 8.—9. Šmid in Čopič 12, 10.—11. Percelj in Kerec 10, 12. Hrovat 10, itd.

Šahovsko društvo Iskre in vsi sodelujoči šahisti s vsem prizadevnim članom OOS Tovarne polprevodnikov Trbovlje za njihovo izredno gostoljubje in lepe nagrade prav lepo zahvaljujejo.

pohodnega odreda „Partizanske delavnice 99 d“, ki so bili „demokratsko“ določeni, da v polnem sestavu sodelujejo na pohodu, pa končno tudi letošnja udeležba ni bila tako kritike vredna, saj je v celoti na pohodu sodelovalo 58 moških in 24 ženskih ekip, skupno torej 82 štiričlanskih ekip.

Moral bi biti objektivni, a vendar si ne morem kaj, da ne bi izredno pohvalil številno udeležbo iz TOZD Mehanizmi. Letošnjega pohoda so se odtod udeležili pod vodstvom direktorja in sicer s kar po petimi ženskimi in moškimi ekipami „uniformirani“ s svetlo modrimi čepicami in, kot je bilo slišati — doma so imeli celo seminar o podrobnostih o XI. Kongresu ZKJ in IX. Kongresu ZKS, o čemer so v okviru pohoda morali izpolnjevati teste. Nič čudnega torej, da so se ekipe iz TOZD Mehanizmi

Dve moški ekipi iz TOZD TGA.

tudi na račun tega solidno uvrstile. Še prav posebno to velja za ženske ekipe, ki so se uvrstile na prva štiri in šesto mesto.

Za spremembo so se udeleženci pohoda letos med približno 10 kilometrov dolgim pohodom pomerili samo v streljanju z zračno puško in z izpolnjevanjem testov o kongresih ZKS in ZKJ, katerim je bil tradicionalni pohod tudi posvečen.

Razporeženje udeležencev je bilo odlično, dasiravno je pot čez hrib nekaterim, manj treniranim privabila pot in rdečico na lica. Toda — ko so zagledali cilj in vrvež pred domom DO Kondenzatorjev v Črmošnjicah je utrujenost brž popustila in pre mnogim so se moči kmalu tako okrepile, da so se za konec še veselo zavrteli, skupno z razporeženimi mladinkami in mladinci.

Rezultati: moške ekipe: 1.) Kondenzatorji (Golobič), 2.) Mehanizmi (Berčič), 3.) Iskra Invest servis (Jesenic), 4.) TOZD SPD (Irja), 5.) TOZD TV Pržan (Bele), i.t.d., ženske ekipe: od 1. — 4. mesta ekipe TOZD Mehanizmi, 5.) TOZD Števc, 6.) TOZD Mehanizmi, i.t.d.

—C—

Srečanje mladih Iskre

Predsednik mladine Iskre je imel kar dovolj dela, da je pohodnike razvrstil v štiričlanske ekipe za pohod.

Mladinci pohodnega odreda Iskre, PTT in RTV „Partizanske delavnice 99 d“ so si 15. septembra ogledali „Bazo 20“ v Rogu, kjer so se srečali tudi s Francem Leskoškem-Luko. Po ogledu baze je mladince vodil nekdanji partizanski kurir v Črmošnjice, v dom Iskre — Kondenzatorji iz Semiča. Ob tabornem ognju pred domom so mladinci večer preživeli ob pesmi, pa seveda tudi ob plesu, kateremu se niso mogli odpovedati, čeprav je marsikoga pot z „Baze 20“ kar utrudila. Zjutraj so se pohodniki odpravili proti Semiču in se v vasi Vrčice nad Semičem pridružili ostalim mladim Iskrašem, ki so od tu v približno 10 kilometrskem pohodu v Črmošnjice sodelovali na letošnjem IV. pohodu prijateljstva Iskrašev. Pred domom Iskre — Kondenzatorji v Črmošnjicah se je po končanem pohodu razvilo prijetno srečanje Iskrine mladine, prepolno živahnih in veselih točk rekreacijskega programa, na katerem so sodelovali tudi ostali udeleženci pohoda. Na srečanju mladih, kot se to tudi spodobi, ni manjkalo dobre volje in pesmi, pa čeprav je udeležence poprej upehal pohod od Vršič do Črmošnjic. Ob spodbudnih zvokih so mladi kaj hitro pozabili na utrujenost in čas vrnitve domov je bil kar prehitel, čeprav je avtobus prišel s triurno zamudo.

Veseli klepet pred domom po končanem pohodu.

ROKOMETAŠI AVTOELEKTRIKE OBČINSKI PRVAKI

Zmagovalna ekipa rokometashev Avtoelektrike.

Na igrišču v Šempetru se je 7. septembra končalo občinsko sindikalno prvenstvo v rokometu za moške. Rokometaši Avtoelektrike so v tem tekmovanju nastopali z dvema ekipama. Sodelovalo je 12 ekip. Organizacija tekmovanja je bila s strani Občinskega sindikalnega sveta Nova Gorica zaupana naši komisiji za šport in rekreacijo. Tekmovanje je bilo v spomladanskem in v zaključnem jesenskem delu zelo dobro organizirano in vodeno.

Zmagovalna ekipa Avtoelektrike je na področju občine Nova Gorica že vrsto let nepremagljiv nasprotnik. Fantje pravijo, da ne bodo kar tako izpustili vodilne vloge v tej panogi, kljub letom, ki jih preganjajo. Zato je bila pred dvema letoma ideja o oblikovanju še ene ekipe popolnoma na mestu. Tako imenovano ekipo „Iskra II“ sestavljajo mladi igralci. Nekateri izmed njih so se že v tem letu lahko izkazali. Tak način dela je edina pravilna pot, ki vodi k množičnosti, zato tudi rezultati ne izostanejo.

Mislím, da je prav, da jim čestitamo. Fantje, ki so branili barve Avtoelektrike na zmagovalni poti, so: Jožko Černic, Zvonko Špacapan, Zmago Lasič, Silvan Piščanec, Igor Vidic, Dušan Bažato, Miloš Blažič, Stanko Mihalič, Vladimir Fornazarič in Jurij Modic.

ZAHVALA

Ob nenadni smrti mojega očeta

DJURA POPOVIČA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem TOZD ERO za izrazno sožalja in denarno pomoč.

Žalujoča hči Djuja z družino

ZAHVALA

Vsem sodelavkam in sodelavcem TOZD ERO, OOS in DS se ob izgubi moža in atija iskreno zahvaljujem za izraženo sožalje, denarno pomoč in podarjeno cvetje

žena Minka in sin Borut Golob

V polfinalu je ekipa Avtoelektrike premagala ekipo SGP Gorica s 13:12, v finalu pa ekipo Salonita Anhovo s 13:8.

Druga ekipa Avtoelektrike zasedla 5. mesto.

Ilko Vidic

IZLET ZA INVALIDE ELEKTROMECHANIKE

Aktiv invalidov Iskre Elektromehanike organizira dvodnevni izlet v Stubiške Toplice.

Program izleta

- 28. oktobra: odhod ob 6. uri izpred hotela Creina
 - ogled Atomskih Toplic in Kumrova
 - po kosilu v Stubiških Toplicah ogled kulturnih znamenitosti Stubic (spomenik Matije Gubca in muzej)
 - možnost kopanja v termalni vodi prvi in drugi dan izleta
 - 29. oktobra: po kosilu odhod prek Zagreba, s krajšim postankom. Povratek v Kranj okrog 20. ure.
- Cena izleta za invalide je 250 din, za ostale 400 din. Možnost plačila v dveh obrokih. Prijave do zasedbe avtobusa sprejemata Logar — tel.: 3280 in Pavli tel.: 2817, za TOZD ATC pa Jelenc tel.: 3238. Na izlet vabimo tudi invalidsko upokojene člane našega kolektiva.

VIŠ — ZAHODNI JUL IJCI

Planinsko društvo Iskra bo organiziralo izlet na Viš (Zahodni Julijci — Pot prijateljstva), v soboto, 30. 9. Odhod iz Ljubljane bo izpred gostišča Jelen ob 6. uri zjutraj. Prevoz z lastnimi avtomobili. Prijavite se pri vodji izleta Bredi Jančar, Iskra — IPT, tel.: 20-341, int. 341.

PIONIRJI ISKRE PRVAKI SRS

Na pobudo krajanov in trenerja Franca Najdiča smo letos ustanovili korlesarsko sekcijo „Iskra“ v Horjulu, ki je že na začetku pritegnila mlade ljubitelje korlesarstva.

Vodja sekcije Metod Končan in trener Najdič sta pričela z resnim delom — ob vsestranski pomoči Iskre in krajanov, zato ni čudno, da so se že pokazali tudi rezultati dela na tekmovanjih. Pionirji, člani in mladinci so nastopali na raznih dirkah po Sloveniji, kjer so dosegali zadovoljive rezultate. Tekmovalno sezono pa so kronali z naslovom slovenskih prvakov pri pionirjih v Horjulu, kjer je bil pokrovitelj tekmovanja Iskra Commerce, TOZD Marketing, katere mu gre zahvala za uspešno prireditve.

V letošnjem letu se bodo člani naše sekcije pomerili še na več tekmovanjih in upamo, da se bodo tekmovalci v modro rumenih dresih z napisom „ISKRA“ HORJUL dobro odrezali.

N. F.

BOVŠKI GRINTOVEC

Planinska sekcija Iskre in matično društvo Kranj sta 3. septembra organizirala malo bolj zahteven planinski izlet na 2344 m visoki Bovški Grintovec. V zgodnjem jutru se nas je odpeljalo proti Kranjski gori kar 62. Prekoračili smo 1611 m visoki Vršič in se spustili v dolino Trente.

Po krajšem postanku pri izviru Soče smo v dolgi koloni odšli proti našemu cilju. Po uri in pol zmerne hoje smo prišli na Planino Zapotok (1320 m), kjer smo imeli krajši postanek. Po skromni malici nas je pot vodila pod ostenje Bovškega Grintovca. Tam smo se razšli. Prva, malo lažja pot, nas je vodila takoj v melišče in od tam naprej po dobro zavarovani poti proti vrhu, druga, zahtevnejša, pa čez Kanjo smer v severni smeri Bovškega Grintovca, kjer smo se spet sešli.

Z vrha smo se spustili po južni strani v vas Sočo. Na spodnjem delu naše poti smo se ustavili nad dolino Trente, od koder je čudovit razgled po dolini, kjer se vije srebrna nit reke Soče. Na povratku smo se ustavili še v planinskem domu Zlatorog in na Vršiču. Prijetno utrujeni smo se v večernih urah pripeljali v Kranj.

Metka Šparovec

TAMAR — MOJSTROVKA

Planinska sekcija Iskre Elektromehanike Kranj prireja v nedeljo, 1. oktobra 1978, planinski izlet iz Tamarja čez Slemo na Mojstrovko.

Odhod avtobusa izpred kranjskega hotela Creina bo ob 6. uri zjutraj, peljal pa bo do doma v Tamarju. Od tam je pod vrhovi Travnika in čez Slemo na vrh Mojstrovke približno štiri ure nepretrude hoje. Povratek je predviden na Vršič, kjer bo čakal avtobus. Ne zamudite prelepih jesenskih pejsažev z Jalovcem v ozadju!

Cena prevoza je 20 din.

Prijave in vplačila sprejema Volga

Pajk do srede, 27. septembra.

Vabljeni!